

Sociaal Veiligheidsplan

versie 21-06-2023

inclusief Check Digitaal Veiligheidsplan
van stichting School en Veiligheid

Inhoud

H1 Sociaal veilig schoolklimaat CBS De Höchte	3
Een schoolbrede aanpak	3
Duidelijke waarden en normen.....	4
Pedagogisch vakmanschap.....	4
Pedagogisch klimaat en sociaal emotionele ontwikkeling	5
Vertrouwenspersonen CBS De Höchte	5
H2 Sociaal veilig schoolklimaat Scholengroep Perspectief	6
H3 Protocol Pesten CBS De Höchte.....	10
Pestgedrag van kinderen.....	10
Afspraken	12
Als pesten niet stopt	12
H4 Protocol Onacceptabel Gedrag CBS De Höchte.....	15
Schorsing van kinderen	15
Verwijdering van kinderen	15
H5 Protocol Incidenten Veiligheid CBS De Höchte	16
Fysieke agressie.....	20
Verbale agressie	22
Vernieling	25
Wapenbezit	27
Diefstal	29
Seksuele intimidatie	31
Ongewenst bezoek in en rond de school	33
Huiselijk geweld en kindermishandeling.....	35
Route bij signalen	37
Toelichting	38
Verantwoordelijkheden van Scholengroep Perspectief	43
Schoolverzuim	45
H6 Protocollen Scholengroep Perspectief	48
Informatieplicht gescheiden ouders (verwijzing)	48
Leerlingenvervoer (verwijzing).....	48
Medicijnverstrekking en medisch handelen (verwijzing)	48
Toelaten, schorsen en verwijderen (verwijzing)	48
Gedragscode II.....	48

Sociale media	49
Bedreigingen	51
Code rood	53
H7 Protocollen Monitoring CBS De Höchte	54
Ontruimingsplan.....	54
Arbomeester RI&E.....	54
Verzuim	54
Oudertevredenheidspeiling	54
H8 Protocollen Overig	55
H9 Instrumenten die de problematiek inzichtelijk kunnen maken	56
H10 Borging.....	59
H11 Contacten.....	60

H1 Sociaal veilig schoolklimaat CBS De Höchte

Op 26 mei 2015 is de wet sociale veiligheid aangenomen en in augustus 2015 is deze in werking getreden. In deze wet is opgenomen dat een school voor ieder kind een sociaal veilige leeromgeving dient te waarborgen.

Kinderen doen op school niet alleen vakkennis en vaardigheden op, het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten, kennis maken met de samenleving, met waarden, normen en omgangsvormen. Daar hoort bij dat zij leren, oefenen en soms ook grenzen overschrijden. Didactiek en pedagogiek begeleiden dit leer- en ontwikkelingsproces. In een veilig schoolklimaat zijn er grenzen en regels, wordt adequaat opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag en worden kinderen aangemoedigd om positief gedrag te laten zien.

In dit Sociaal Veiligheidsplan staat beschreven hoe CBS De Höchte vormgeeft aan een sociaal veilig schoolklimaat, hoe we dit borgen en hoe we handelen als zich een situatie voordoet waarbij het sociaal veilig schoolklimaat in gevaar dreigt te komen.

Een schoolbrede aanpak

Kinderen hebben recht op een veilige schoolomgeving. Ook ouders/verzorgers mogen verwachten dat hun kind op school in een veilige omgeving verblijft. Een ongeluk zit in een klein hoekje.

Allereerst is er natuurlijk de pedagogische veiligheid die de school moet bieden. Deze wordt bepaald door de wijze waarop kinderen, ouders/verzorgers en teamleden met elkaar omgaan. Wij willen dat respect, begrip en waardering kenmerkend zijn voor onze omgang met elkaar. We spreken elkaar positief, opbouwend aan. Het houden aan afspraken hoort daar ook bij. Agressie, pesten, discriminatie en (seksuele) intimidatie zijn zaken die niet op school horen en waar duidelijk tegen opgetreden wordt. Wanneer een kind volgens de school een bedreiging voor zichzelf en/of anderen vormt, kan de school voor een fysieke aanpak kiezen om de veiligheid te waarborgen (lees: vastgepakt, meegenomen).

Daarnaast is er ook de fysieke veiligheid. Wat doet de school om te voorkomen dat kinderen onder schooltijd letsel oplopen? Hoe handelen we bij calamiteiten? De praktijk laat zien dat de meeste schoolongevallen plaatsvinden in pauzes. Tijdens pauzes is er altijd toezicht op de kinderen. Er zijn met kinderen afspraken gemaakt over de omgang met elkaar. Zie bijlagen.

Veiligheid is niet alleen een zaak van de school. Ouders/verzorgers kunnen hierbij een belangrijke rol spelen. Ouders/verzorgers kunnen onveilige situaties aan ons doorgeven, oplossingen aandragen of helpen onveilige situaties aan te pakken.

Het ontruimingsplan is op school aanwezig. Minimaal één keer per jaar vindt er een ontruimingsoefening plaats in samenwerking met de brandweer.

BHV

Dagelijks is er een BHV'er aanwezig. Zij gaan regelmatig naar herhalingscursussen. Letsel bij kinderen laat zich soms moeilijk inschatten. Wij nemen geen risico en kiezen voor zekerheid. Als een kind een ongeval(letje) op school heeft, stellen wij de ouders/verzorgers altijd op de hoogte. Soms is de beoordeling of de behandeling door een medisch specialist nodig. Als de situatie het toelaat, vragen wij in de eerste plaats de ouder/verzorger om met het kind naar de arts te gaan. In meer spoedeisende situaties brengen wij het kind zelf naar de arts of bellen de ambulance. Buiten bij de hoofdingang hangt een AED.

Duidelijke waarden en normen

Op CBS De Höchte werken we met duidelijke regels en afspraken.

Vanuit gezamenlijke waarden wordt een kader geschapen waardoor:

- afspraken gemaakt worden over hoe met elkaar om te gaan;
- afspraken gemaakt worden over wat er van elkaar verwacht wordt;
- een schoolklimaat ontstaat dat zich kenmerkt door acceptatie, respect en vertrouwen;
- een schoolklimaat ontstaat waar optimale leer- en werkprestaties geleverd kunnen worden;
- waar een interne beleving van veiligheid heerst

Deze afspraken hebben op meerdere niveaus een functie: preventief, curatief en een functie bij klachtenbehandeling. Ze gelden voor de gehele schoolgemeenschap:

- kinderen;
- teamleden;
- stagiaires;
- dienstverleners;
- ouders/verzorgers.

Algemene gedragsregels:

- We gaan respectvol met elkaar om.
- We accepteren geen agressie, geweld of seksuele intimidatie.
- Binnen de mogelijkheden die de informatietechnologie biedt, is het verboden ongewenste pagina's op te roepen dan wel ongewenste berichten en/of beelden te verspreiden. Dit laatste geldt evenzeer voor de verspreiding van ongewenste sms-berichten, whats-appberichten, enzovoort.
- We dragen geen aanstootgevende kleding.
- We houden ons aan het vastgestelde protocol pesten.
- Bedreigingen door ouders/verzorgers in de richting van teamleden worden of gemeld bij de politie of er wordt aangifte gedaan.
- Teamleden hebben meldingsplicht bij een vermoeden van een zedenmisdrijf tussen een teamlid van de school en een kind. Het vermoeden moet gemeld worden bij het College van Bestuur.
- Het College van Bestuur is verplicht na melding van een vermoeden van een zedenmisdrijf direct in overleg te treden met de vertrouwensinspecteur. Als uit het overleg blijkt dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit, wordt aangifte gedaan bij de politie.
- Teamleden hebben meldingsplicht in het geval van fysiek en psychisch geweld tussen kinderen onderling. Het geweld wordt gemeld bij de (jeugd)politie. Het incident wordt dan geregistreerd.
- De school heeft de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling vastgesteld. In voorkomende gevallen zal de meldcode worden gehanteerd. (Deze ligt in school ter inzage). School neemt altijd contact op met de schoolverpleegkundige van de GGD Groningen voor advies.

Pedagogisch vakmanschap

Meesters/juffen spelen een belangrijke rol bij het creëren van een sociaal veilig klimaat. Zij kunnen grensoverschrijdend gedrag tijdig signaleren en adequaat ingrijpen. Ook dragen zij waarden en normen uit en tonen zij voorbeeldgedrag. Dit alles vereist pedagogisch vakmanschap. Het is belangrijk dat de schoolleiding meesters/juffen hierin stuurt en coacht en dat meesters/juffen zich op dit terrein (verder) professionaliseren. Het begin van het schooljaar is cruciaal voor het realiseren van een sociaal veilig klimaat in een groep. Dan begint de groepsvorming. Als de meester/juf in deze fase een positieve stempel drukt op de sfeer en met de kinderen duidelijke regels afsprekt, ontstaat er een positief klimaat waarvan iedereen de rest van het jaar de vruchten plukt.

Pedagogisch klimaat en sociaal emotionele ontwikkeling

Een goed pedagogisch klimaat vinden wij onontbeerlijk voor onze school. Daarom besteden wij veel aandacht aan een goed pedagogisch klimaat als voorwaarde voor een optimale ontwikkeling van de kinderen. Niet alles is voorgeschreven in kerndoelen. Er is ruimte voor een eigen specifiek onderwijsaanbod. Hierna volgen enkele voorbeelden om een idee te geven van het eigen gezicht van CBS De Höchte

Sociaal emotionele vorming

Hoewel problemen van de kinderen zeer divers kunnen zijn, is een regelmatig terugkerend probleem de omgang van kinderen onderling. Dit uit zich in verschillend gedrag, zoals bij conflicten reageren met schelden, vechten of weglopen; zich terugtrekken, niet meedoen aan spel/leeractiviteiten; moeilijk kunnen delen; de clown uithangen.

Werken aan gedrag is meestal een heel proces. Door goede voorwaarden te creëren in de groep (pedagogisch klimaat) en kinderen werk op eigen niveau te bieden, voorkomen we op school veel narigheid. We bieden veel duidelijkheid en structuur. Wat bij de ene meester/juf geldt, geldt ook bij de ander en we zijn met elkaar verantwoordelijk voor alle kinderen. Er wordt veel gepraat met kinderen en we proberen te voorkomen dat ruzies 'doorsudderden'.

Burgerschapsvorming

Kinderen groeien op in een complexe maatschappij. Onze school vindt het van belang de kinderen op een goede manier hierop voor te bereiden. Kinderen maken nu ook al deel uit van de samenleving. Om de kinderen later zo zelfstandig en gelukkig mogelijk te laten functioneren in de samenleving is het van groot belang dat ze in voldoende mate beschikken over vaardigheden en kennis om als goed burger te kunnen deelnemen aan de samenleving. Vorm en inhoud geven aan de sociaal emotionele ontwikkeling is van uitzonderlijk belang. In onze school leren kinderen samen te leven met anderen, want daar leven we – kinderen, teamleden en ouders/verzorgers – met elkaar samen in een minisamenleving.

Een aantal voorbeelden van activiteiten in school waarbij de kinderen kunnen oefenen in het leren samenleven met elkaar zijn, het gebruik van Kind Op Maandag, onze methode voor godsdienstige en levensbeschouwelijke vorming in de basisschool. Daarnaast maken we gebruik van een methode voor sociaal emotionele vorming: Kinderen en hun sociale talenten. Om hun beeld van de wereld te vergroten doen onze kinderen regelmatig mee aan verschillende excursies en projecten: Theaterbezoek, Rijksmuseum, Klooster Ter Apel, schoolreizen, schoolkamp, Anne Frankkrant enz.

Vertrouwenspersonen CBS De Höchte

Op onze school is een vertrouwenspersoon waar iedereen met problemen, van welke aard dan ook, naar toe kan gaan. Een belangrijke taak is het verkrijgen van bekendheid onder de kinderen. De kinderen is verteld dat zij altijd een luisterend oor biedt en kinderen verder zal helpen.

Vertrouwenspersoon CBS De Höchte is:
Juf Willy Wubs (leerkracht groep 0/1/2)

H2 Sociaal veilig schoolklimaat Scholengroep Perspectief

Het bestuur hecht zeer aan het handhaven van gezamenlijk afgesproken gedragsregels in het kader van het voorkomen van ongewenst gedrag. De zorg voor een veilig schoolklimaat is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle bij de school en het werk van de school betrokken mensen.

In bepaalde situaties (bijvoorbeeld na een melding van een vermeend zedenmisdrijf en een redelijk vermoeden van een strafbaar feit) is het bestuur verplicht aangifte te doen bij politie of justitie. Vanwege de impact voor de school en de daarbij behorende juridische en procedurele problematiek zal het bestuur in die situaties altijd ook onmiddellijk juridische ondersteuning inroepen van de Besturenraad.

Op 28 juli 1999 is de wetwijziging bestrijding van seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs in werking getreden. Deze wetgeving geldt voor de onderwijssectoren PO, VO en BVE. De wet bevat een aangifteplicht voor het bevoegd gezag (schoolbestuur) en een meldplicht voor het personeel bij een zedenmisdrijf. Het gaat in de wet om strafbare vormen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik: zedenmisdrijven, zoals ontucht, aanranding en verkrachting, gepleegd door een medewerker van de onderwijsinstelling jegens een minderjarige leerling. Schoolbesturen die vermoeden dat er sprake is van een geval van ontucht met een minderjarige leerling door een personeelslid moeten contact opnemen met een vertrouwensinspecteur. Als uit overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat het een redelijk vermoeden betreft moet het schoolbestuur aangifte doen bij Justitie. Voorafgaand aan de aangifte, moet de school aan de ouders van desbetreffende leerling en aan de (mogelijke) dader melden dat tot aangifte wordt overgegaan. Om de drempel om een vertrouwensinspecteur in te schakelen zo laag mogelijk te houden, heeft deze zelf geen aangifteplicht. Het personeelslid dat weet heeft van een seksueel misdrijf heeft een meldingsplicht richting het schoolbestuur.

Om inzicht te krijgen over situaties met betrekking tot veiligheid, gedrag en agressie staan er een aantal toetsings- en registratiemiddelen tot onze beschikking, zoals vragenlijsten voor ouders, leerlingen en leerkrachten en overige vragenlijsten. Deze middelen zijn verderop in dit beleidsdocument opgenomen. Om te voorkomen dat er ongewenst gedrag kan optreden heeft het bestuur een aantal regels en codes opgesteld. Per school kunnen er nog aparte regels en afspraken bestaan.

Ondanks alle voorzorgsmaatregelen en voorschriften kan het bestuur niet garanderen dat er geen ongewenst gedrag op een van onze scholen voorkomt. Mochten zich ondanks alle inspanningen toch ongewenste situaties voordoen, dan zal het bestuur handelend optreden zoals in dit beleidsdocument is vastgelegd. Centrale thema's in dit beleidsdocument zijn dus: inzicht verkrijgen, voorkomen van ongewenst gedrag en optreden naar aanleiding van ongewenste situaties.

Steunpunt Agressie in het onderwijs

Zijn er vragen over agressie en geweld? Vanaf 1 september 2006 kunt u daarvoor terecht bij het Steunpunt Agressie in het Onderwijs. Het is er voor alle vormen van onderwijs. Het steunpunt is bereikbaar per e-mail: www.ivp.nl en telefonisch op telefoonnummer: 020-8407600. Het steunpunt wordt in opdracht van het Vervangings- en Participatiefonds uitgevoerd door het Instituut voor Psychotrauma.

Wat verstaan we onder ongewenst gedrag?

Agressie en geweld.

Onder agressie en geweld wordt in de Arbeidsomstandighedenwet verstaan: voorvallen waarbij een werknemer psychisch of fysiek wordt lastig gevallen, bedreigd of aangevallen onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van arbeid (Arbeidsomstandighedenwet 1988, Artikel 1).

Deze wetsbepaling heeft niet alleen betrekking op werknemers, maar ook op andere personen zoals stagiaires, ouders, leerlingen, etc. (Arbeidsomstandighedenwet 1998, Artikel 10). Deze wetsbepaling beperkt zich niet alleen tot het schoolgebouw zelf, maar ze betreft ook de onmiddellijke omgeving van de school zoals het schoolplein. (Arbeidsomstandighedenwet 1998, Artikel 10).

Agressie en geweld kan zich op veel verschillende wijzen manifesteren. Er worden een achttal vormen benoemd (bron: Mandemakers et al, 1994):

- **Fysiek** geweld, gericht op het lichaam van werknemers, onder andere schoppen, slaan, verwonden, vastgrijpen.
- **Psychisch** geweld tegen werknemers, onder andere lastig vallen, bedreigingen met geweld, chantage, onder druk zetten, irriteren, achtervolgen.
- **Seksueel** geweld tegen werknemers, onder andere seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen, ongewenste intimiteiten.
- **Discriminatie** van werknemers in woord of gedrag.
- **Verbaal** geweld tegen werknemers (voor zover niet vermeld onder de voorgaande categorieën), onder andere schelden, beledigen.
- **Vernielingen** van objecten in het bijzijn van de werknemer.
- **Vormen van geweld tegen school of vereniging** waardoor medewerkers zich onveilig of bedreigd voelen.
- **Vormen van geweld in de omgeving van de school** waardoor medewerkers zich bedreigd voelen.

In het onderwijs vindt men al deze vormen van geweld in meer of mindere mate terug. Tevens kent men in het onderwijs nog een dimensie van geweld, namelijk het geweld van leerlingen onderling waardoor het personeel zich bedreigd kan voelen; ook al is het geweld niet direct tegen henzelf, de vereniging, de school of de omgeving van de school gericht.

Deze opsomming van voorbeelden geeft een beeld van de diverse problemen op het gebied van agressie en geweld die op scholen kunnen spelen. Daarbij dient te worden aangemerkt dat deze opsomming nooit volledig kan zijn. Een belangrijke rol bij de toepassing van de definitie speelt namelijk de grens tussen wat dader en slachtoffer als normaal beschouwen. Terwijl de ene docent zich van een scheldende leerling niets aantrekt kan een collega daar behoorlijk van ontdaan zijn. Daarom is het goed om bij de definitie uit te gaan van de subjectieve beleving van het slachtoffer. Want of een situatie als agressief of bedreigend wordt ervaren, bepaalt de persoon die het ondergaat.

Dit heeft tot gevolg dat ieder incident serieus wordt genomen en dat de bijbehorende opvang kan worden aangeboden. Daarnaast is het belangrijk dat er afspraken worden geformuleerd wat het team en het onderwijsondersteunend personeel verstaat onder acceptabel en onacceptabel gedrag. Deze afspraken worden vastgelegd in de schoolregels.

Het is aan te bevelen om de leerlingen te betrekken bij het vaststellen van (gedrags)regels. Wanneer de leerlingen betrokken zijn bij het voorbereidingsproces waarin de grenzen van acceptabel gedrag worden afgesproken, dan is de kans aanzienlijk groter dat zij zich aan de afspraken hierover houden.

Gevolgen van agressie.

Agressie vormt een risico voor een gezonde en evenwichtige ontwikkeling van een mens. Ook is agressie een risico voor personeel en derden die zich binnen de schoolomgeving bevinden. Hieronder komen de voornaamste gevolgen van agressie en geweld kort aan de orde:

Voor de persoon

De gevolgen van agressie voor de getroffen persoon zijn heel divers. In grote lijnen is een onderscheid te maken uit de volgende gevolgen:

- **Fysieke gevolgen**, bijvoorbeeld: blauw oog, kneuzingen, bloedneus, beten in lichaamsdelen. Gevolgen kunnen zijn: langdurig (ziekte)verzuim, studieresultaten, inkomensderving.
- **Beschadigde eigendommen**, zoals kapotte kleding, tassen, boeken. De gevolgen zijn vooral van materiele en financiële aard.
- **Psychische gevolgen**. De duur van de psychische gevolgen moet hierbij in ogenschouw genomen worden. Hoe langer de psychische gevolgen duren hoe groter de kans op het ontwikkelen van psychosomatische klachten of een post traumatisch stress syndroom (PTSS) wordt. Vaak is hierin een geleidelijke lijn waarneembaar die loopt van bijvoorbeeld angstgevoelens, gevoelens van hulpeloosheid en schuldgevoelens naar eetstoornissen, slaapstoornissen, hoofdpijnklaarten, maag- darmklachten, rugpijn en burn-out. Bij een post traumatisch stress syndroom zijn de gevolgen voor de getroffen persoon zo zwaar en langdurig dat het gewone dagelijkse handelen niet meer kan plaatsvinden. We spreken dan van een verstoorde verwerking. De persoon is hierdoor fysiek en mentaal volledig uitgeput geraakt.
- **Sociale gevolgen**. Met het verwerken van traumatische gebeurtenissen en geleden schade doet de getroffen persoon een verhoogd appèl op zijn privé-situatie. Niet zelden zien we dat de omgeving van slachtoffers deze opvang niet aankan en dat de verhoudingen op dit vlak verstoord raken. Het kan hierbij gaan om collega's waarmee betrokkenen ook vriendschappelijk omgaan, zoals gezinsleden, familie, vrienden of burens.

Voor de school

Een toenemend aantal van incidenten en slachtoffers van agressie en geweld kan negatieve gevolgen hebben voor de hele vereniging. In grote lijnen zijn de volgende gevolgen te onderscheiden:

- **Hoge kosten**, zoals ziekteverzuimkosten, vervangingskosten en verhoogd aantal arbeidsongeschikten.
- **Materiële gevolgen**, zoals vervanging van kleding, vervanging en reparatie van kapotte materialen in de school, claims, tijd en energie die wordt besteed door medewerkers om incidenten op te lossen.
- **Werkklimaat in de school gaat achteruit**. Een gevolg kan zijn dat medewerkers en leerlingen onverschillig of cynisch raken, afnemende collegialiteit, motivatie om kapotte materialen of onveilige situaties aan te pakken neemt af, onveiligheidsgevoelens en een sfeer van "ieder voor zich" neemt toe.

- **Prestaties van de schoolorganisatie gaan achteruit.** De houding van leerkrachten naar leerlingen wordt steeds minder positief, kapotte schoolmaterialen belemmeren het optimaal lesgeven, de pedagogische basis raakt aangetast.
- **Slecht imago**, waardoor problemen ontstaan met de werving van personeel, problemen met inschrijven van voldoende leerlingen, hoog leraar- en leerling-verloop, devaluatie van beroepswaardering in onderwijsfuncties.

Wat vraagt de Arbo-wet van scholen met betrekking tot agressie en geweld?

Bij het begrip 'agressie' is te lezen wat er in de Arbo-wet onder agressie en geweld wordt verstaan. In het kader van agressie en geweld is de werkgever (de vereniging, de school, het bestuur) volgens de Arbo-wet verplicht:

- Beleid te voeren ter bescherming van werknemers tegen seksuele intimidatie en tegen agressie en geweld (artikel 4).
- Het personeel doeltreffend in te lichten over het beleid met betrekking tot agressie en geweld (artikel 8).
- Een risico-inventarisatie en evaluatie op schrift te stellen. Een exemplaar van deze inventarisatie en evaluatie, of een wijziging daarin, wordt door de werkgever toegezonden aan de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad (artikel 5).
- Incidenten te registreren en bepaalde ongevallen te melden aan de daartoe aangewezen ambtenaar (artikel 9).
- Afspraken en procedures voor opvang bekend te maken (artikel 8).
- Beleid te voeren ter voorkoming van gevaar voor derden (stagiaires, oproepkrachten, leveranciers, leerlingen, ouders, enz. (artikel 10).

Niet naleven van de Arboverplichting is strafbaar en beboetbaar.

H3 Protocol Pesten CBS De Höchte

Dit pestprotocol is opgesteld met als doel dat alle kinderen zich op CBS De Höchte veilig kunnen voelen en zich niet belemmerd voelen in hun doen en laten, dat zij zichzelf mogen zijn en dat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Met het in gebruik nemen van dit protocol is er een leidraad die wij op CBS De Höchte volgen, zodat het boven gestelde doel te allen tijde nagestreefd wordt. Het pestprotocol is een handleiding voor het team hoe om te gaan met pesten. Het draagt bij aan een beter werkklimaat voor zowel de kinderen als de meesters/juffen. Ook biedt het pestprotocol informatie voor meesters/juffen, ouders/verzorgers.

Pesten komt op iedere school voor, ook bij ons op school. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Door middel van dit pestprotocol krijgt dit nog meer gestalte bij ons op school. En kunnen we ons beter verantwoorden naar de buitenwacht en ons zelf.

"Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (330.000) in het primair onderwijs en één op de zestien kinderen (55.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van jongeren, in het bijzonder door de ouders/verzorgers en door de meesters/juffen." (Uit het model van het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten).

Als school moeten we proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt gepest.

Pestgedrag van kinderen

Signalen van pesten kunnen onder andere zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit de eigen naam van een kind noemen.
- Een groepsgenoot telkens de schuld van iets geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigingen.
- Opmerkingen over kleding o.i.d.
- Isoleren (buitensluiten).
- Buiten school opwachten, slaan, schoppen.
- Op weg naar huis achternagaan.
- Spullen afpakken, vernielen, verstoppen.
- Bedreigen fysiek, verbaal en via bijvoorbeeld sociale media.
- Schelden en schreeuwen tegen het slachtoffer.
- Niet meer naar school willen/vaak ziek (melden).
- Geen groepsgenoten mee naar huis nemen.
- Slechte prestaties leveren.
- Concentratieproblemen.
- Sombor, futloos of teruggetrokken gedrag.
- Lichamelijke klachten, zoals hoofdpijn of buikpijn, moeheid.
- Blauwe plekken.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: kinderen, maar ook volwassenen, verzinnen de ergste dingen om een ander te kwetsen.

Oorzaken van pesten kunnen liggen in de opvoedsituatie, het kind zelf en ook omgevingsfactoren kunnen een rol spelen. Hier onder volgen enkele voorbeelden.

Opvoedsituatie:

- Een problematische thuissituatie waarin de opvoeders incapabel zijn.
- Weinig aandacht van hun ouders/verzorgers, zelf hun gang kunnen gaan.
- Door hun ouders/verzorgers niet worden gecorrigeerd voor hun agressie.
- Gewelddadige tv-programma's, computerspelletjes.
- Door hun ouders/verzorgers fysiek worden gestraft wanneer ze iets fout doen.

Het kind zelf:

- Buitengesloten voelen.
- Voortdurend in een niet passende rol geduwd worden.
- Voortdurend competitie met anderen willen aangaan.
- Voedselallergie (De specialisten zijn het hier niet over eens, maar het zou een mogelijkheid kunnen zijn. Er zijn kinderen die agressief kunnen reageren op kleurstof. Dit zou pesten in de hand werken.)
- Zich minder voelen dan de rest, door onderpresteren of andere redenen.
- Psychische problemen vanuit het kind zelf. (Autisme, ADHD, ADD etc.)
- Ontwikkelingsachterstand.
- Sociaal emotionele problematiek. (kenmerken of diagnose ADHD, ADD etc.)

Omgevingsfactoren:

- Een voortdurende strijd om macht in de groep of in de buurt.
- Vroeger gepest door anderen, zelf een pester geworden.
- Voorbeeldgedrag van anderen zoals volwassenen.
- De schoolpopulatie of de buurt.

Wat doen we al op CBS De Höchte aan het probleem pesten?

Binnen onze school werken we met de Kanjertraining. Deze training bestaat uit een serie lessen met bijbehorende oefeningen om de sfeer in de klas goed te houden (preventief), of te verbeteren (curatief). De Kanjertraining is een volwaardige sociaal-emotionele methode voor het basisonderwijs. We streven met behulp van de Kanjertraining de volgende doelen na:

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en integratie.

De Kanjertraining is opgenomen in de database van het NJi als een effectieve werkwijze bij pestproblematiek en het aanleren van sociale vaardigheden. De methode kent een leerlingvolgsysteem dat erkend is door Cotan. Dit leerlingvolgsysteem kan door de onderwijsinspectie gebruikt worden om de sociale opbrengsten bij kinderen te meten. De Kanjertraining is meer dan alleen een methode; het is een leidraad voor ons handelen. Gaat er dan nooit meer iets mis op een Kanjerschool, heerst er altijd rust en vrede? Nee, maar de Kanjertraining kan wel helpen om problemen bespreekbaar te maken en te zoeken naar oplossingen die goed zijn voor alle partijen.

Daarnaast besteden we preventief veel aandacht aan dit onderwerp en de daarbij behorende facetten. We proberen pestgedrag te voorkomen door de inrichting van onze school en de organisatie. Dit komt tot uiting in het voorbeeldgedrag van alle teamleden. We stellen ons open en geïnteresseerd op naar de kinderen, we leven onze christelijke waarden voor. Bij het lopen van pleinwacht zijn we alert, open en geïnteresseerd. Er wordt regelmatig aandacht besteed aan algemeen voorbeeldgedrag in onze dagopeningen. Door alle collega's wordt er gelet op de naleving van de afspraken. Deze

afspraken zijn duidelijk en maar voor één uitleg vatbaar zodat er geen discussies over ontstaan. We zijn als meesters/juffen samen verantwoordelijk voor het wel en wee van iedereen op school.

Afspraken

Aanpakken van ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Stap 1:

Probeer eerst zelf (en samen) ruzie/pestgedrag op te lossen door te praten.

Stap 2:

Kom je er samen niet uit en blijft die ander jou lastig vallen, ga dan naar de meester of juf.

Stap 3:

Meester/juf gaat met beide (of meer) kinderen praten en probeert samen met de kinderen ruzie/pestgedrag op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van ruzie/pestgedrag tussen dezelfde kinderen volgen sancties.

Stap 4:

Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een kind/pester neemt meester/juf duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek.

Een meester/juf kan ook zelf het idee hebben dat er sprake is van pestgedrag in de groep of daarbuiten. In zo'n geval kan de meester/juf een algemeen probleem aan de orde stellen, om zo tot het probleem in de groep te komen.

Als pesten niet stopt

Fase 1:

Gesprek: bewustwording van de pester van wat hij een kind aandoet.

Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere dag of week in een kort gesprek aan de orde.

Melding van het pesten aan de collega's in de bouw, de directeur en de IB'er.

Ouders/verzorgers op de hoogte stellen.

Notitie in ParnasSys onder Pestincident.

Fase 2:

Een gesprek met de ouders/verzorgers, als voorgaande acties op niets zijn uitgelopen. De medewerking van ouders/verzorgers wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.

Met de ouders/verzorgers afspraken maken en deze afspraken regelmatig aan de orde stellen in evaluerende gesprekken.

Directie stuurt een waarschuwingsbrief naar de ouders/verzorgers over het doorgaan van pestgedrag en mogelijkheid tot schorsing.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals schoolmaatschappelijk werk, de GGD of bureau Jeugdzorg. Wanneer er een deskundige daadwerkelijk met een kind aan de slag gaat, is altijd de toestemming/medewerking van de ouders/verzorgers nodig.

Fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan ook gekozen worden voor de mogelijkheid om een kind (tijdelijk) in een andere groep te plaatsen.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een kind geschorst en uiteindelijk verwijderd worden. In zo'n geval handelen we naar het verenigingsbrede protocol Toelaten, schorsen en verwijderen.

Als er sprake is van pesten wordt de **Vijfsporenaanpak** gevolgd.
(Nationaal Onderwijs Protocol tegen pesten)

Spoor 1 Begeleiding van een kind dat gepest wordt:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt het gepest.
- Nagaan hoe het kind zelf reageert, wat hij/zij doet voor, na en tijdens het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- Het kind laten inzien dat je ook op andere manieren kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie.
- Het kind laten inzien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Belonen als het kind zich anders/beter durft op te stellen.
- Praten met de ouders/verzorgers (mits het kind dat wil)
- Het gepeste kind niet overbeschermen en teveel in een uitzonderingspositie zetten ten opzichte van de rest van de groep. Dit zou pesten weer in de hand kunnen werken.
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt (sociale vaardigheids-training in of buiten school).

Spoor 2 Begeleiding van de pester:

- Praten, zoeken naar de reden van het pesten/ruzie maken.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het slachtoffer.
- Excuses laten aanbieden.
- In laten zien welke sterke/leuke kanten het slachtoffer heeft.
- Kind leren niet meteen kwaad te worden.
- Prijzen/belonen als het kind zich aan de regels/afspraken houdt en/of een andere/betere manier van reageren toont.
- Gesprek met de ouders/verzorgers; elkaar informeren en overleggen; inleven in het kind: hoe komt dit kind tot pesten?
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt (sociale vaardigheidstraining of gesprekjes met iemand van het zorgteam).

Spoor 3 De middengroep betrekken bij het oplossen pestprobleem door:

- Met de kinderen te praten over pesten en over hun eigen rol daarin.
- Met de kinderen te overleggen over mogelijke oplossingen en wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen te werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.
- Hulp aan de zwijgende middengroep door het melden van signalen van pesten te stimuleren.

Spoor 4 Hulp aan de meester/juf:

- Deze hulp kan de vorm hebben van achtergrondinformatie over het verschijnsel, zoals signalen, oorzaken, gevolgen en concrete (preventieve en curatieve) aanpakmogelijkheden.

Spoor 5 Adviezen aan ouders/verzorgers:

Adviezen aan ouders/verzorgers van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten buiten schooltijd gebeurt, kunt u het best contact opnemen met de ouders/verzorgers van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Pesten op school kunt u direct met de meester/juf bespreken.

- Door complimenten kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Werk samen met school. Dit kan door aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door de school.

Adviezen aan ouders/verzorgers van pesters.

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aan doet.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van de school staat.

Adviezen aan alle ouders/verzorgers.

- Neem ouders/verzorgers van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen.
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

H4 Protocol Onacceptabel Gedrag CBS De Höchte

Schorsing van kinderen

Schorsing valt onder de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur. Zie verenigingsbrede protocol Toelaten, schorsen en verwijderen.

De volgende zorgvuldigheidseisen zijn belangrijk:

- 1 Het College van Bestuur kan het kind voor een beperkte periode schorsen, nooit voor onbepaalde tijd (maximaal 5 dagen).
- 2 De schorsing vindt eerst plaats na overleg met het kind, de ouders/verzorgers en de directie.
- 3 Het College van Bestuur deelt het gemotiveerd besluit tot schorsing schriftelijk mee aan de ouders/verzorgers. De directeur is gemandateerd namens het College van Bestuur deze brief te ondertekenen na overleg.
- 4 De school stelt het kind in staat door het opgeven van huiswerk, de leerstof bij te houden en zo te voorkomen dat deze achterstand oploopt.
- 5 Voordat het kind terugkeert naar school vindt een gesprek plaats met ouders/verzorgers en zo mogelijk het kind. De afspraken van dit gesprek worden schriftelijk vastgelegd.

Verwijdering van kinderen

Het College van Bestuur kan overgaan tot verwijdering als de school niet aan de ondersteuningsbehoefte van het kind kan voldoen of als er sprake is van ernstig wangedrag van het kind en/of de ouders/verzorgers. De beslissing tot verwijdering van kinderen berust bij het College van Bestuur. Voordat tot verwijdering wordt besloten, hoort het College van Bestuur de betrokken meester/juf en de directeur van de school. Het College van Bestuur heeft de plicht gedurende 8 weken te zoeken naar een andere school, die bereid is het kind toe te laten. Als dit niet lukt, mag het College van Bestuur het kind alsnog verwijderen.

Onderstaande procedureregels zijn van toepassing:

- 1 De ouders/verzorgers worden gehoord door het College van Bestuur over het voornemen tot verwijdering.
- 2 Het College van Bestuur deelt het gemotiveerd besluit tot verwijdering schriftelijk mee, als ook andere maatregelen. Er moet een gemotiveerd besluit zijn waarbij ook wordt gewezen op de mogelijkheid om bezwaar in te dienen bij het College van Bestuur. De ouders/verzorgers kunnen binnen 6 weken een bezwaarschrift indienen. Het College van Bestuur is verplicht om de ouders/verzorgers te horen over het bezwaarschrift.
- 3 Het College van Bestuur moet binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift beslissen.
- 4 Het College van Bestuur meldt het besluit tot verwijdering terstond aan de Inspectie van het Onderwijs en aan de leerplichtambtenaar.

H5 Protocol Incidenten Veiligheid CBS De Höchte

(Grotendeels overgenomen van

https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/mijn-buurt/wijkprojecten/05---amsterdam/schoolveiligheid/schoolveiligheid_handelingsprotocol_incidenten.pdf)

Incidenten die niet vallen onder Pestincident of Onacceptabel gedrag, worden in Parnassys genoteerd onder Incident Veiligheid.

Het incidenten handelingsprotocol bevat afspraken en handreikingen ten aanzien van het omgaan met geweld, intimideren, pesten, schelden, drugs, vernieling, diefstal, wapenbezit, vuurwerk en schoolverzuim. Het protocol geeft tevens aan welke stappen kunnen worden gezet bij het afhandelen van grensoverschrijdend gedrag. Dit Incidenten Handelingsprotocol Schoolveiligheid sluit aan bij de landelijke visie van politie op schoolveiligheid die is vastgelegd in de notitie 'Politie en Schoolveiligheid'. Toepassing van dit protocol zorgt voor een eenduidige aanpak van de schoolveiligheid, wat de samenwerking tussen school en politie efficiënter en effectiever maakt.

Scholen zijn een ontmoetingsplaats van en voor vele mensen. Scholen willen een veilige omgeving zijn waar kinderen en meesters/juffen zich op hun gemak voelen en waar goed en prettig gewerkt en geleerd kan worden. Toch heeft elke school te maken met grensoverschrijdend gedrag. Om in dergelijke situaties planmatig, verstandig, eenduidig en consequent te kunnen handelen zijn duidelijke richtlijnen noodzakelijk. Om die reden is dit incidenten handelingsprotocol opgesteld.

Als incident is gedefinieerd: elke gebeurtenis in of om de school welke de veiligheid of het veiligheidsgevoel van kinderen, medewerkers of bezoekers van de school doet of dreigt te verminderen. Ongevallen worden hier niet bedoeld.

Per onderwerp wordt in het protocol eerst een algemene en een juridische definitie beschreven, gevolgd door een toelichting. Daarna wordt vermeld welke maatregelen de school kan nemen. Of melding of aangifte noodzakelijk is. En wat de politie en het Openbaar Ministerie doen of kunnen doen en welke andere hulpmogelijkheden er zijn.

Privacywetgeving bij informatie uitwisseling

Op het moment dat er na een incident gehandeld moet worden kan de school hier andere instanties of organisaties bij betrekken. Dit is in het incidenten handelingsprotocol per incident weergegeven. Op dat moment zal er informatie uitwisseling plaatsvinden over de betrokkenen en/of verdachte van het strafbare feit. Hierbij moet rekening gehouden worden met de volgende twee wetten:

1. Wet bescherming persoonsgegevens (WBP)

Dit is de algemene kaderwet m.b.t. het uitwisselen van informatie. Artikel 8 WBP bevat een opsomming van de gronden voor een toelaatbare gegevensverwerking/uitwisseling. Dit is op grond van een wettelijk voorschrift, in het kader van publiekrechtelijke taak of als er een gerechtvaardigd belang aanwezig is. Een combinatie is ook mogelijk. De doeleinden van de gegevensuitwisseling moeten gezamenlijk bepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. Het doel waarvoor de informatie wordt gedeeld, moet verenigbaar zijn met het doel waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld. De betrokkenen kunnen altijd bezwaar maken, om inzage vragen of om correctie verzoeken m.b.t. de uitwisseling van hun gegevens.

2. Wet Politiegegevens

De politie heeft sinds januari 2008 te maken met de Wet Politiegegevens. De wet beschrijft dat de politie zowel na incidenten als in structurele samenwerkingsverbanden informatie uit mag wisselen met andere instanties. Er moeten drie doeleinden aan ten grondslag liggen; het voorkomen en opsporen van strafbare feiten, het handhaven van

de openbare orde, het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven en het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving. Deze uitwisseling kan alleen plaatsvinden als er sprake is van een zwaarwegend algemeen belang wat het noodzakelijk maakt dat het samenwerkingsverband plaatsvindt. De uitwisseling van informatie over kinderen met de school past dus binnen deze kaders. Het doel van de uitwisseling moet wel worden vastgesteld, evenals het soort gegevens dat wordt verstrekt, onder welke voorwaarden en aan welke instanties.

Ook al wordt er voldaan aan de wettelijke voorschriften voor het uitwisselen van gegevens van bijvoorbeeld kinderen, toch moet er uitermate zorgvuldig om worden gegaan met deze gegevens. Een kind dossier wordt bijvoorbeeld als erg gevoelig ervaren. Politie en school dienen hier goede afspraken over te maken in het afsprakenformulier, om misverstanden te voorkomen.

Stappenplan School

Afhankelijk van de situatie wordt door de school een keus gemaakt welke stap gezet wordt. Een situatie kan namelijk dermate ernstig zijn dat de school direct overgaat tot de sanctionerende ronde en/of inschakelen van politie d.m.v. de vaste contactpersoon bij de politie, waarna gehandeld zal worden volgens de geldende prioritering van de politie.

De stappen die gemaakt kunnen worden zijn:

- 1   Inschatting van de situatie**
- 2   Gesprek met kind en medewerker van de school**
- 3   Gesprek met ouders/verzorgers**
- 4   Bespreking in het Schoolondersteuningsteam**
- 5   Doorverwijzing naar een hulpverleningsinstantie**
- 6   Inschakeling politie (advies, melding, aangifte)**
- 7   Bedenktijd**
- 8   Schorsing/Verwijdering**

Hieronder volgt per stap een uitleg.

1   Inschatting van de situatie

- Bij ieder incident worden er eerst gesprekken gevoerd met het slachtoffer of de benadeelde en met de vermeende dader. De situatie wordt ingeschat aan de hand van de volgende vragen:
- Wat is er gebeurd; wie is er bij betrokken; wanneer is het gebeurd?
- Is dit gedrag of vergelijkend ander gedrag bij deze jongere vaker voorgekomen?
- Wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag?
- Handelt het om kinderen van de eigen school of dienen andere scholen ingeschakeld te worden?
- Handelt de school de situatie zelfstandig af?
- Dient ook de politie in kennis te worden gesteld? In het protocol kan de school nagaan of het gedrag gemeld moet worden bij de politie, dus anders gezegd, is er sprake van wet-overtredend gedrag?
- Dient de politiecontactfunctionaris op de hoogte te worden gesteld of om advies worden gevraagd?
- Consultatie andere hulpverlenende instellingen.

Afhankelijk van de uitkomsten van deze stap wordt overgegaan op stap 2 of direct naar een volgende stap.

2   Gesprek met kind en medewerker van de school

In de preventieve, oftewel niet gesanctioneerde, fase zal getracht worden het kind door middel van gesprekken te bewegen om zijn/haar gedrag te verbeteren. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan eventuele

individuele problemen van het kind die mogelijk verband houden met zijn/haar ongewenst gedrag.

3 Gesprek met ouders/verzorgers en kind

De school behoudt zich het recht voor om ouders/verzorgers van kinderen in te lichten over het gedrag van het kind. In alle gevallen waarvan schriftelijk verslag wordt gemaakt worden de ouders/verzorgers in ieder geval geïnformeerd. De ouder/verzorger is daarmee op de hoogte van de stappen die de school zet t.a.v. het gedrag van het kind. Bij herhaling van het gedrag zal een gesprek plaatsvinden tussen school, kind en ouders/verzorgers.

4 Bespreking in het Zorgteam

Het grensoverschrijdend gedrag wordt besproken in het zorgteam en een schriftelijk verslag wordt bijgehouden. Dit geldt tevens voor de meldingen van slachtoffers. Eventueel wordt de politiecontactpersoon op de hoogte gesteld of om advies gevraagd. (Indien uit het protocol blijkt dat het om een gedraging gaat waarbij de wet wordt overtreden, wordt de politie in kennis gesteld.)

5 Doorverwijzing naar een hulpverleningsinstantie

De hulp, die scholen aan hun kinderen kunnen aanbieden, staat beschreven in het zorgplan van iedere school. Tevens staat daarin beschreven op welke wijze hulp verkregen kan worden. Derhalve kunnen ouders/verzorgers en kinderen zelf op school vragen hoe ze het beste kunnen handelen.

6 Inschakeling politie

Indien er sprake is van een door de onderwijsinstelling verboden gedraging waarbij tevens de wet wordt overtreden, wordt te allen tijde de politie ingeschakeld. Het inschakelen van de politie geschiedt door de schoolleiding (of namens de schoolleiding). In overleg met de politie worden de ouders/verzorgers in kennis gesteld.

7 Bedenktijd

Een veilige school biedt de kinderen positieve communicatie, structuur en voorspelbaarheid. Bij het leren gaat het in de eerste plaats om preventie van probleemgedrag. Een meester/juf heeft regelmatig te maken met het moeten bijsturen van het gedrag van een kind. Veelal gebeurt dit door middel van correcties in de groep. Met de groep wordt bedoeld een "geplande leeromgeving". De gedragscorrectie kan een eenvoudige waarschuwing zijn tot uiteindelijk een schoolverwijdering en alles wat er tussen ligt. Soms komen zulke ernstige gedragsproblemen voor, dat de meester/juf besluit om het kind even uit de les of uit de groep te plaatsen. De meester/juf heeft op dat moment geen alternatieve mogelijkheden tot zijn beschikking om het ongewenste gedrag binnen de groep te laten stoppen. Het (tijdelijk) verplaatsen of wegsturen is bekend onder de term time-out. Time-out is een periode waarin een kind wordt weg gehaald van alle prikkels die het ongewenste gedrag versterken. Dat kan op verschillende manieren. Een time-out wordt gegeven voor een korte tijd. Het is belangrijk dat kinderen weten welk gedrag precies wordt afgekeurd. Alleen als een kind snapt waarom het een time-out krijgt, kan het zijn of haar gedrag veranderen. Ten aanzien van een time-out moet duidelijk zijn: waar, alleen nadenken of ook werken, periode, wijze van terugkeer. Tevens moeten de kinderen weten hoe een time-out procedure eruit ziet: waarschuwing, laatste waarschuwing, time-out. Het is belangrijk dat afspraken ten aanzien van gedragsbeïnvloeding, belonen en straffen, door alle teamleden op een éénduidige wijze worden uitgevoerd. Duidelijkheid en voorspelbaarheid zijn hierbij sleutelwoorden.

Uitgangspunten

- "Voorkomen is beter dan genezen". In de preventieve sfeer kan reeds veel ongewenst gedrag voorkomen worden:
- Een éénsgezinde pedagogische aanpak door het hele team.
- Iedereen houdt toezicht op alle gemaakte afspraken. Wat bij de één niet mag, mag bij de ander ook niet!
- Wees tijdig en alert tijdens het binnenkomen en uitgaan. Sta op tijd op de juiste plek!
- Geef zelf het goede voorbeeld: actieve houding, niet eten en drinken in de groep, enz.

8 Schorsing en verwijdering

De procedure bij schorsing en verwijdering staat beschreven in H1 onder Aanpak onacceptabel gedrag.

Fysieke agressie

Algemene definitie

Onder fysieke agressie wordt verstaan het uitoefenen van enig feitelijk geweld op het lichaam van een ander. We spreken van pesten wanneer er sprake is van langdurig uitoefenen van geestelijk of lichamelijk geweld door een of meerdere kinderen tegen een medekind. Pesten kan verbaal of fysiek zijn, maar kan ook betekenen dat iemand wordt genegeerd of buitengesloten. Pesten is een fenomeen dat door de school duidelijk moet worden onderkend en herkend. De gevolgen voor het slachtoffer -nu en op latere leeftijd- kunnen desastreus zijn. Dit geldt voor zowel slachtoffer als pester.

Juridische definitie

Eenvoudige mishandeling (art. 300 WvS)

Opzettelijk pijn of letsel veroorzaken (onder opzet valt ook het mogelijksbewustzijn). Onder pijn wordt mede verstaan een min of meer hevig onaangename lichamelijke gewaarwording (bijv. een flinke klap). Aan mishandeling wordt opzettelijke benadeling van de gezondheid gelijkgesteld (bijv. opzettelijk bedorven etenswaren verstrekken).

Zware mishandeling (art. 302 WvS) Idem, met voorbedachte rade (art. 303 WvS)

Het opzettelijk (mogelijksbewustzijn), al dan niet met voorbedachte rade, toebrengen van zwaar lichamelijk letsel. De opzet is gericht op het toebrengen van zwaar letsel (bijv. botbreuken).

Vechterij (art. 306 WvS)

Het opzettelijk deelnemen aan een aanval (initiatief gaat uit van partij) of vechterij (initiatief gaat uit van beide of nog meer partijen) waarin onderscheiden personen zijn gewikkeld (minstens 3).

Openlijke geweldpleging (art. 141 WvS)

Er wordt geweld gepleegd door meer mensen tezamen tegen personen of goederen. Er moeten minimaal twee daders zijn die gezamenlijk (verenigd) het geweld uitoefenen. Bovendien moet het geweld openlijk, onverholen en niet heimelijk zijn, dus plaatsvinden op een plaats waar publiek aanwezig is dan wel doorgaans aanwezig is.

Toelichting

Bedenk dat fysiek geweld veelal dient om een ander naar zijn hand te zetten (te onderwerpen) en daarmee zijn eigen positie te versterken binnen een groep. Het kan een inleiding zijn voor intimidatie (zie verbale agressie). Afgezien van fysieke gevolgen (pijn/letsel) en aantasting van persoonlijke vrijheden komt een slachtoffer vrijwel zeker onder zware psychische druk te staan. Deze vorm van agressie kan dan ook nooit getolereerd worden.

Maatregelen Fysieke agressie

Slachtoffers van geweld, zowel kinderen als schoolpersoneel, zijn vaak bang om melding te doen van dit geweld. Er is angst voor represailles wat isolement tot gevolg kan hebben. Voor een strafrechtelijke aanpak is meestal een aangifte nodig. Een duidelijke stellingname van de school is hier essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesterkt voelen door de schoolleiding die een duidelijk en krachtig signaal af zal moeten geven in de richting van de dader (repressief) en omgeving (preventief). Ondersteuning bij het doen van aangifte is noodzakelijk, evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring.

Maatregelen school

Inschatten van de situatie, waarna er een keuze gemaakt wordt over het wel of niet inschakelen van de politie. Indien het uitgeoefende geweld in geval van eenvoudige mishandeling bestaat uit een niet meer dan geringe lichamelijke kracht van enige betekenis, (bijv. klap met vlakke hand op rug) kan de school kiezen zelf op deze

gedraging te reageren. Is er sprake van meer dan geringe lichamelijke kracht van enige betekenis (bijv. in elkaar trappen van slachtoffer), letsel, structureel agressief gedrag door een dader of als er sprake is van groepsoptreden dan zal ook de politie worden gewaarschuwd.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregel(en)
- Politie op de hoogte stellen (in de vorm van een melding)

Secundair, indien er sprake is van een aangifte:

- Ouders/verzorgers van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie i.v.m. feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).
- Het slachtoffer wordt ondersteund bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- De zaak wordt in onderzoek genomen in overleg met Openbaar Ministerie.
- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt (gezien het ernstige karakter van deze delicten is HALT-verwijzing niet mogelijk, met uitzondering van vernieling of openlijk geweld tegen goederen).
- Ouders/verzorgers dader en slachtoffer informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor het kindbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij recidive of een ernstige vorm van agressief geweld wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan het kinderrechter. De Raad voor het kindbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij/zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.
- Hulpmogelijkheden
- Huisarts
- Veilig Thuis
- Bureau Slachtofferhulp
- Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV)
- GGD
- Politie

Verbale agressie

Algemene definitie

Onder verbale agressie wordt verstaan het verbaal, zowel schriftelijk als digitaal (telefoon en internet) bedreigen, discrimineren, intimideren, ernstig beledigen of uitschelden van een persoon. We spreken over pesten wanneer één of meerdere kinderen langdurig verbaal of fysiek geweld uitoefenen tegen een medekind. Pesten kan verbaal, non-verbaal of fysiek zijn. De school treft maatregelen ter voorkoming en bestrijding van pesten. Het fenomeen pesten dient in een zo vroeg mogelijk stadium herkend te worden. De gevolgen voor het slachtoffer, maar ook voor de pester kunnen (ook op latere leeftijd) desastreus zijn.

Juridische definitie

Bedreiging met (art. 285 WvS):

- openlijk geweld met verenigde krachten tegen personen of goederen
- enig misdrijf waardoor de algemene veiligheid van personen in gevaar wordt gebracht
- verkrachting
- feitelijke aanranding van de eerbaarheid
- enig misdrijf tegen het leven gericht
- gijzeling
- mishandeling
- brandstichting

Intimidatie (art. 284 WvS)

- Een ander door geweld of enige andere feitelijkheid of door bedreiging met geweld of enige andere feitelijkheid, gericht hetzij tegen die ander hetzij tegen derden, wederrechterlijk dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden.
- Een ander door bedreiging met smaad of smaadschrift dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden.

Smaad en laster (art. 261 WvS)

Opzettelijk iemands eer of goede naam aanranden door tenlastelegging van een bepaald feit met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, ook schriftelijk (smaadschrift) indien verspreid of openlijk tentoongesteld.

Eenvoudige belediging (art. 266 WvS)

Elke opzettelijke belediging die niet het karakter van smaad of smaadschrift draagt hetzij in het openbaar mondeling, bij geschrift of afbeelding aangedaan, hetzij in zijn tegenwoordigheid mondeling of door feitelijkheden, hetzij door een toegezonden of aangeboden geschrift of afbeelding aangedaan.

Discriminatie (art.137c t/m f WvS)

Het opzettelijk uitlaten over een groep mensen wegens hun ras, godsdienst of seksuele geaardheid, ook schriftelijk.

Toelichting

Wanneer verbaal geweld niet gepaard gaat met enige feitelijkheid (dus moeilijk aantoonbaar of aanwijsbaar is) en er geen sprake is van een structureel karakter, treft de school zelf maatregelen. Let op: verbale agressie is heel moeilijk bewijsbaar. Anderen, die het gehoord hebben, kunnen in dit geval een getuigenverklaring afleggen. Daarom verdient het aanbeveling dat de school dit zelf aanpakt. De politiecontactpersoon kan voor advies worden benaderd. Gaat het verbaal geweld wel gepaard met enige feitelijkheid die de bedreiging of intimidatie kracht bijzet, dan zal ook de politie moeten worden gewaarschuwd. Dit geldt ook als er sprake is van herhaling of structureel karakter. Bedreiging en/of intimidatie dienen vaak om een ander naar zijn hand te zetten of zijn wil op te leggen en daarmee zijn eigen positie te versterken binnen een groep.

Afgezien van de aantasting van de persoonlijke vrijheden van het slachtoffer komt deze vrijwel zeker onder zware psychische druk te staan. Deze vorm van agressie kan dan ook nooit getolereerd worden.

Maatregelen Verbale agressie

Slachtoffers van verbaal geweld zijn veelal bang om melding te doen van dit geweld. Angst voor represailles houdt hen tegen wat kan zorgen voor isolement en uitval in het onderwijs. Voor strafrechtelijke aanpak is vaak een aangifte nodig. Een duidelijke stelling name van de school is hier essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesteekt voelen door de schoolleiding die een duidelijk en krachtig signaal af zal moeten geven in de richting van de dader (repressief) en aan de omgeving (preventief). Ondersteuning bij het doen van aangifte is noodzakelijk evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring.

Maatregelen school

Ten aanzien van pesten heeft de school een preventieve aanpak, voornamelijk gericht op kinderen. De curatieve aanpak is een meersporenaanpak, waarin er met alle betrokkenen (slachtoffer, pester, medekinderen, ouders/verzorgers en personeel) gesproken wordt over hun bijdrage bij het voorkomen en bestrijden van pesterijen. Probleemoplossende gesprekken worden in principe gevoerd door de groepsmeester/juf. Vaak zal de aanpak ook besproken worden met het team en het zorgteam. Indien deze gesprekken uiteindelijk niets opleveren komen maatregelen in beeld. Wanneer het om een strafrechtelijke aanpak gaat, zijn kind, ouders/verzorgers en/of school van mening dat de situatie van dien aard moet zijn dat inschakeling van de politie (op basis van feitelijkheid) kan bijdragen aan het welbevinden van het slachtoffer en/of het doen stoppen van de pesterijen c.q. verbale agressie.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen.
- Eventueel de politie op de hoogte stellen of om advies vragen.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders/verzorgers van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie. Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).
- Het slachtoffer wordt ondersteund bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- Tegen verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt (gezien het ernstige karakter van deze delicten is HALT-verwijzing niet mogelijk).
- Ouders/verzorgers van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een verwijzing naar Halt.
- Bij recidive of een ernstige vorm van verbale agressie wordt het proces-verbaal afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste bij 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor het kinderscherming adviseert het Om over invulling van de straf.
- Bij veelvuldige recidive wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan het kinderrechter. De Raad voor het kinderscherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij / zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden

- Huisarts
- Veilig Thuis
- Bureau Slachtofferhulp
- Meldpunt discriminatie
- Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV)
- GGD
- Politie

Vernieling

Algemene definitie

Vernieling, vandalisme.

Juridische definitie

Vernieling (art. 350 WvS)

Het opzettelijk en wederrechtelijk vernielen, beschadigen, onbruikbaar maken of weg maken van een goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort. De dader moet dus de opzet (mogelijkheidsbewustzijn) hebben om genoemde vernieling te plegen en daarbij moet hij dat wederrechtelijk, dus zonder toestemming/instemming van de eigenaar, doen. Ook graffiti valt onder de werking van deze definitie. Immers: het herstellen van de schade brengt zodanige inspanning en kosten met zich mee dat van beschadiging kan worden gesproken.

Openlijke geweldpleging (art. 141 WvS)

Het openlijk en met verenigde krachten geweld plegen tegen personen en goederen. Er moeten minimaal twee daders zijn die gezamenlijk (verenigd) het geweld uitoefenen. Bovendien moet het geweld openlijk, onverholen en niet heimelijk zijn, dus plaatsvinden op een plaats waar publiek aanwezig is dan wel doorgaans aanwezig is.

Baldadigheid (art. 424 Sr. WvS)

Hij die op of aan de openbare weg of op enige voor het publiek toegankelijke plaats tegen personen of goederen enige baldadigheid pleegt waardoor gevaar of nadeel kan worden teweeggebracht, wordt, als schuldig aan straatschenderij, gestraft met een boete van de eerste categorie

Toelichting

Vernieling is het gericht stukmaken van iets, een uiting van disrespect voor andermans eigendom. Vaak komt het voort uit een (algemeen) gevoel van onvrede met zijn eigen positie (afgunst, boosheid, verveling) hetgeen zich dan uit in vernielen. Zeker als de vernieling zich richt op een specifiek (bewust gekozen) slachtoffer zal aandacht aan de achtergronden van de vernieling moeten worden besteed om herhaling of verergering van maatregelen tegen het slachtoffer te voorkomen.

Van baldadigheid of straatschenderij is sprake wanneer de vernieling niet gericht plaatsvindt, maar meer als ongewild gevolg van een actie. Voorbeelden hiervan zijn onder ander schade door sneeuwballen gooien of het omtrappen van vuilcontainers.

Wanneer sprake is van eenvoudige vernieling met niet meer dan geringe schade, waarbij schadevergoeding of schadeherstel kan worden bereikt, treedt de school op als bemiddelaar met betrekking tot de schaderegeling. Het doel hierbij is dat de partijen (gedupeerde(n) en dader(s)) de zaak onderling regelen. De school heeft daarin geen taak om te schade te regelen. Wel treft de school zelf maatregelen tegen het ongewenste gedrag.

Indien het gaat om een vernieling van meer dan geringe omvang of schade, er sprake is van herhaling of groepsdelict of als schadevergoeding / schadeherstel niet kan worden bereikt, zal ook de politie in kennis worden gesteld.

Maatregelen Vernieling

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen.

- Bemiddeling in schadevergoeding of schadeherstel door de dader.
- Eventueel politie op de hoogte stellen of om advies vragen.

Secundair, indien er sprake is van:

- Een vernieling met meer dan geringe schade.
- Vernieling door een groep kinderen.
- Getoonde onwilligheid met betrekking tot schadeherstel / schadevergoeding.
- Ouders/verzorgers van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Bemiddelen in schadevergoeding door ouders/verzorgers dader.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Indien aan de criteria wordt voldaan wordt de verdachte naar HALT verwezen.
- Ouders/verzorgers dader en slachtoffer informeren.
- In schadevergoeding tussen (ouders/verzorgers) dader en slachtoffer wordt bemiddeld.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een verwijzing naar Halt.
- Bij recidive of een ernstige vorm van vernieling wordt het proces-verbaal afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor het kindbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij veelvuldige recidive wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan het kinderrechter. De Raad voor het kindbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij / zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden

- Huisarts
- Bureau Slachtofferhulp
- Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV)
- GGD
- Politie

Wapenbezit

Algemene definitie

Het voorhanden hebben van voorwerpen die het karakter van een wapen dragen of die als wapen worden aangewend en waarvan het voorhanden hebben in verband met het volgen van onderwijs niet noodzakelijk is.

Juridische definitie

De bij Wet verboden wapens en de gedragingen die met deze wapens verboden zijn, zijn gedefinieerd in de Wet Wapens en Munitie. Hier is geen korte juridische definitie voor te geven.

Toelichting

Veel onder jeugdigen circulerende wapens vallen niet onder de werking van de Wet Wapens en Munitie omdat ze qua afmeting of model net even iets anders zijn. Toch zijn veel van deze wapens daardoor niet minder gevaarlijk en daarmee onwenselijk. Immers, een stiletto waarvan het lemmet breder is dan 14 millimeter is net zo gevaarlijk als een (wettelijk verboden) stiletto met een lemmet dat minder dan 14 millimeter breed is. In het kader van het volgen van onderwijs is het bezit/voorhanden hebben van dergelijke wapens en voorwerpen niet alleen onnodig, maar tevens gevaarlijk en bedreigend voor het klimaat binnen een school.

De school verbiedt het dan ook om voorwerpen die het karakter van een wapen dragen (stiletto's, vlindermessen valmessen en dergelijke) alsmede voorwerpen die als wapen kunnen worden gehanteerd (wanneer bijvoorbeeld een schroevendraaier wordt gebruikt om mee te dreigen) in bezit te hebben of als wapen te hanteren.

Wanneer de school kennis heeft, dan wel een redelijk vermoeden heeft dat een persoon een dergelijk wapen bezit of ziet dat een voorwerp als wapen wordt gehanteerd binnen het schoolgebouw of schoolterrein, zal de bezitter van het voorwerp worden bewogen tot afgifte. Vervolgens worden de wapens ter vernietiging aan de politie overgedragen. De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en is niet aansprakelijk voor schade in welke zin dan ook, welke voortvloeit uit deze maatregel.

De school verbindt deze regel en maatregel als voorwaarde tot toelating tot het schoolgebouw of schoolterrein. Dit wordt vooraf in het schoolreglement kenbaar gemaakt. Hiermee wordt rechtmatigheid van handelen verkregen. Afgegeven wapens en bedoel de voorwerpen worden ter vernietiging overgedragen aan de politie.

Indien het om wapens en gedragingen gaat die vallen onder de werking van de Wet Wapens en Munitie is politieel optreden vereist. De politie wordt in kennis gesteld. De politie kan om advies worden gevraagd of het gaat om een wettelijk verboden wapen.

Maatregelen Wapenbezit

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen.
- Ingeleverde wapens en voorwerpen afgeven aan de politie.
- Eventueel politie op de hoogte stellen en/of om advies vragen.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie

- Ouders/verzorgers van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.

- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).

Maatregelen politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Ouders/verzorgers van verdachte en slachtoffer informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf en begeleiding of een combinatie. De Raad voor het kindbescherming adviseert het Om over invulling van de straf.
- Bij recidive of ernstige feiten wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan het kinderrechter. De Raad voor het kindbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De school kan, indien het feit zich op school heeft afgespeeld en school hierover (indien noodzakelijk) een verklaring heeft afgelegd, op grond van de veiligheid op school, informeren bij het OM hoe de zaak wordt afgehandeld.

Hulpmogelijkheden

- Bureau Slachtofferhulp
- Steunpunt huiselijk en seksueel geweld
- Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV)
- GGD
- Politie

Diefstal

Algemene definitie
Stelen, roven.

Juridische definitie

Eenvoudige diefstal (art. 310 WvS)

Enig goed, dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort wegnemen met het oog merk het wederrechterlijk toe te eigenen. Het doel van het wegnemen moet de toe-eigening zijn; om er als heer en meester over te gaan beschikken. Als een goed wordt gestolen met de bedoeling om het te verkopen, blijft het diefstal. Immers, er wordt dan gehandeld alsof er als heer en meester over beschikt wordt.

Gekwalificeerde diefstal (art. 311 WvS)

- idem 310 Sr, bij gelegenheid van brand, ontploffing;
- idem 310 Sr, gepleegd door twee of meer verenigde personen;
- idem 310 Sr, indien de dader zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of vals kostuum.

Diefstal met geweld (art. 312 WvS)

Idem 310/311 Sr, indien voorafgegaan door, vergezeld van of gevolgd door geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om de diefstal voor te bereiden of gemakkelijk te maken, of om bij betrapting op heterdaad de vlucht mogelijk te maken van zichzelf of andere deelnemers aan het misdrijf hetzij het bezit van het gestolen goed te verzekeren.

Afpersing (art. 317 WvS)

Met het doel zichzelf of een ander te bevoordelen, iemand door geweld of bedreiging met geweld dwingen tot het afgeven van enig goed dat geheel of ten dele aan diegene of een derde toebehoort.

Afdreiging (art. 318 WvS)

idem 317 Sr, met dien verstande dat het dreigmiddel geen geweld is maar smaad, smaadschrift of openbaring van een geheim.

Handel en heling (art. 416 en 417 bis WvS)

Opzet- dan wel schuldheiling: het kopen, krijgen of voor handen hebben van gestolen of illegale goederen, bijv. het te koop aanbieden of kopen van bromfietsonderdelen, autoradio's, vuurwerk, kleding, cd's e.d. waarvan vermoed kan worden dat die goederen gestolen of illegaal te koop worden aangeboden.

Toelichting

Ingeval van een incidentele kleine diefstal, waarbij geen kwalificaties als bedoeld in 311/312/317/318 Sr voorkomen en waarbij de schadevergoeding of teruggave van het gestolen goed kan worden bereikt, treft de school zelf maatregelen. Indien het gaat om herhaling of om een goed met meer dan geringe waarde of indien wordt voldaan aan een van de kwalificaties genoemd in de artikelen 311/312/317/318 Sr., dan wel als schadevergoeding of teruggave niet mogelijk is, dan zal de school naast de te nemen schoolmaatregelen ook de politie in kennis stellen.

Maatregelen Diefstal

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen.
- Bemiddeling in teruggave of schadevergoeding gestolen goed.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders/verzorgers van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Indien aan criteria voldaan wordt, verwijzen van de verdachte naar HALT.
- Bemiddeling bij teruggave of schadevergoeding gestolen goed.
- Ouders/verzorgers dader en slachtoffer informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een verwijzing naar Halt.
- Bij recidive of een ernstige vorm van diefstal wordt het proces-verbaal afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor het kindbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij veelvuldige recidive wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan het kinderrechter. De Raad voor het kindbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij/zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden

- Veilig Thuis
- Bureau Slachtofferhulp
- Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV)
- GGD
- Politie

Seksuele intimidatie

Algemene definitie

Hiervan is sprake indien iemand wordt geconfronteerd met ongewenste seksueel getinte aandacht in de vorm van verbaal, fysiek of non-verbaal gedrag dat door degene die hiermee geconfronteerd wordt als onaangenaam wordt ervaren. Het gaat hierbij om gedrag dat plaatsvindt binnen of in samenhang met de onderwijssituatie en kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn.

Wanneer er sprake is van seksueel misbruik door een medewerker van de school gaat het om een zedenmisdrijf. Bij een zedenmisdrijf geldt een aangifte- en meldplicht. Deze wettelijke aangifte en meldplicht is beperkt tot seksueel misbruik van kinderen die op het moment van het misbruik jonger zijn dan achttien jaar.

Toelichting

Scholen zijn verplicht een veilig leer- en werkklimaat te creëren voor kinderen en personeelsleden. Seksuele intimidatie komt op alle schooltypes voor. De seksuele intimidatie is vaak een kwestie van machtsverschil tussen leerkrachten en kinderen, tussen mannen en vrouwen. Seksuele intimidatie kan zich bij verschillende partijen in de schoolsituatie voordoen:

- kind - kind
- personeel - kind
- kind - personeel
- personeel - personeel (deze categorie wordt in dit protocol buiten beschouwing gelaten).

Het ondergaan van seksuele intimidatie heeft vaak nadelige gevolgen voor betrokkene. Voor kinderen kan dit een aanleiding zijn een ander vak te kiezen of van school te gaan. Schoolverzuim en slechte leerprestaties kunnen het gevolg zijn. Ook kunnen zij later psychische en/of emotionele schade ondervinden.

Seksuele intimidatie kan een heel scala van fysieke handelingen omvatten zoals: knuffelen, zoenen, op schoot nemen, handtastelijkheden, weg versperren, tegenaan gaan staan, moed willig botsen. Seksuele intimidatie kan zich echter ook in verbale vorm manifesteren zoals: iemand op een bepaalde manier aanspreken, seksueel getinte opmerkingen, dubbelzinnigheden, seksueel getinte grappen, schuine moppen, stoere verhalen rond seksuele prestaties, opmerkingen over uiterlijk en kleding, vragen naar seksuele ervaringen, uitnodigingen met bijbedoelingen, afspraakjes willen maken, uitnodiging tot seksueel contact, bedreigingen.

Tevens kan de intimidatie ook in de vorm van non-verbaal gedrag geuit worden zoals: staren, gluren, lonken, knipogen, in kleding gluren, seksueel getinte cadeautjes. Alleen degene die last heeft van seksuele intimidatie kan een klacht indienen, al dan niet met hulp van de contactpersoon in de school of via de vertrouwenspersoon bij de klachten commissie of het bevoegd gezag.

Meldplicht seksueel misbruik en seksuele intimidatie

De meldplicht is vastgelegd in de 'Regeling Seksueel misbruik en Seksuele intimidatie in het onderwijs', een uitgave van het Ministerie OCenW, september 1999. Kort samengevat: wanneer een personeelslid seksueel misbruik pleegt jegens een kind of als hiervan vermoedens bestaan, zijn schoolbesturen verplicht om direct contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur. Als uit overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er sprake is van een redelijk vermoeden dat dit misbruik heeft plaatsgevonden, dan dient het bestuur daarvan onmiddellijk aangifte te doen.

Personeelsleden zijn wettelijk verplicht het schoolbestuur direct te informeren wanneer zij op de hoogte zijn van seksueel misbruik of seksuele intimidatie van een kind of

personeelslid.

Maatregelen Seksuele intimidatie

Maatregelen school

- De contactpersoon van de school schat in of de vertrouwenspersoon moet worden ingeschakeld.
- Er is een contactpersoon op iedere locatie aangesteld. Hij/zij is eerste aanspreekpunt bij vragen of klachten. De aanwezigheid van een contactpersoon is bekend gemaakt bij schoolpersoneel, kinderen en ouders/verzorgers.
- De scholen hebben een interne en een externe vertrouwenspersoon aangesteld.
- Indien sprake van seksuele intimidatie worden bij minderjarigen altijd de ouders/verzorgers van het slachtoffer, na overleg met de vertrouwenspersoon, en de aangeklaagde op de hoogte gesteld.
- Door de school wordt aan het schoolpersoneel, kinderen en ouders/ verzorgers via de school- en personeelsgids informatie verschaft over hoe op school wordt omgegaan met seksuele intimidatie, welke mogelijkheden er zijn om een klacht in te dienen. Tevens zet de school zich in om preventieve activiteiten en maatregelen uit te voeren.

Maatregelen politie

Indien door het slachtoffer officieel een klacht wordt ingediend bij de politie kan hier de procedure in gang worden gezet. Deze procedure gaat via de politie, Openbaar Ministerie en de rechtbank.

Maatregelen OM

- Afhankelijk van de ernst van het feit, wordt het proces-verbaal afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie dan wel middels het aanbrenge van de zaak bij het kinderrechter / Meervoudige kamer.
- De aangever kan indien hij / zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden

- Huisarts
- Veilig Thuis
- Bureau Slachtofferhulp
- Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid
- GGD
- Politie

Ongewenst bezoek in en rond de school

Algemene definitie

Bij ongewenst bezoek kan bijvoorbeeld gedacht worden aan personen in of rond de school:

- met criminele activiteiten (dealen, heling)
- kinderen van andere scholen die problemen veroorzaken
- die komen om iemand te intimideren/mishandelen, bijvoorbeeld ouders/verzorgers die verhaal komen halen bij kinderen, personeel, directie.

Juridische definitie

Zich bevinden op verboden grond (artikel 461 WvS).

Hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich op eens anders grond waarvan de toegang op een voor hem blijkbaar wijze door de rechthebbende is verboden, bevindt of daar vee laat lopen, wordt gestraft met een geldboete van de eerste categorie.

Lokaalvredebreuk (artikel 139 WvS)

- Hij die in een voor de openbare dienst bestemd lokaal wederrechtelijk binnendringt, of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van de bevoegde ambtenaar aanstonds verwijdert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie.
- Hij die zich de toegang heeft verschaft door middel van braak of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum, of die zonder voorkennis van de bevoegde ambtenaar en anders dan ten gevolge van vergissing binnengekomen, aldaar wordt aangetroffen in de voor de nachtrust bestemde tijd, wordt geacht te zijn binnengedrongen.
- Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de derde categorie.
- De in het eerste en derde lid bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien twee of meer verenigde personen het misdrijf plegen.

Toelichting

Bovenstaande wordt als bedreigend of erg onprettig ervaren. Zeker als daadwerkelijk sprake is van bedreigingen of als er fysiek of verbaal geweld wordt gebruikt heeft dit een negatief effect op het veiligheidsgevoel in en rond de school.

Wanneer de persoon in kwestie ondanks deze waarschuwing toch terugkomt, dan heeft elke burger in Nederland het recht om een verdachte op heterdaad aan te houden. De directie kan dit recht dus gebruiken om jongeren, ouders/verzorgers of andere lieden aan te spreken als zij ondanks waarschuwingen toch zonder toestemming de school of het schoolplein betreden. Hetzelfde geldt in geval van lokaalvredebreuk.

Maatregelen Ongewenst bezoek in en rond de school

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet de politie in te schakelen.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Personeel van de school kan mensen wegsturen die in en rond de school lopen en daar niets te zoeken hebben wegsturen en een waarschuwing geven.
- Personeel van de school kan ouders/verzorgers van verdachte jongere informeren en verzoeken om het ongewenste gedrag te doen stoppen.
- De directie van de school kan, wanneer de problemen aanhouden, als tweede stap een schriftelijk toegangsverbod uitreiken.

Secundair, indien er sprake is van betreding gebouw of terrein ondanks toegangsverbod:

- De school kan dan betreffende persoon aanhouden (zorg voor getuigen) en de politie bellen. (Let op: aanhouding is niet hetzelfde als vasthouden of opsluiting. Betreffende persoon zou dat namelijk: kunnen aanmerken als 'gijzeling' of wederrechtelijke vrijheidsberoving.)
- Bij herhaling of toename (kwalitatief en/of kwantitatief) van de problematiek dan kan de school de politie bellen.

Maatregelen politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Ouders/verzorgers verdachte jongere informeren en verzoeken om het ongewenste gedrag te doen stoppen.

Hulpmogelijkheden

- Veilig Thuis
- Bureau Slachtofferhulp
- Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV)
- Politie

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Deze meldcode voor het basisonderwijs is gebaseerd op de basismeldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, januari 2018 en ontwikkeld in samenwerking met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

Copyright © 2018 JSO Expertisecentrum voor jeugd, samenleving en ontwikkeling Deze informatie mag met bronvermelding worden gebruikt.

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Het bevoegd gezag van Scholengroep Perspectief

Overwegende:

- dat elke school verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van dienstverlening aan zijn kinderen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan kinderen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij de scholen ressorterend onder het bevoegd gezag van Scholengroep Perspectief, op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met kinderen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat de Scholengroep Perspectief een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die werkzaam zijn op de scholen van de Scholengroep Perspectief, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat de Scholengroep Perspectief in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eer gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis). Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders/verzorgers of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eer gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder medewerker in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor de Scholengroep Perspectief werkzaam is en die in dit verband aan kinderen van de basisschool zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder kind in deze code wordt verstaan: het kind aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende:

- de Wet maatschappelijke ondersteuning;
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op het primair onderwijs;
- het geldende privacyreglement stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Route bij signalen

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling, daarna volgt een uitgebreide toelichting bij elke stap.

Stap 1

In kaart brengen van signalen

- Observeer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Gesprek met ouders/verzorgers: delen van de zorg

Stap 2

Collegiale consultatie en raadplegen Veilig Thuis

- Consulteer interne en externe collega's tijdens:
- Groepsbespreking
- Ondersteuningsteam
- Commissie van Begeleiding
- Centrum voor Jeugd en Gezin en Veiligheid
- Bilateraal overleg met jeugdarts, sociaal verpleegkundige intern begeleider of andere betrokkenen, bijv. leerplichtambtenaar
- Consulteer ook het Veilig Thuis
- Uitkomsten consultaties bespreken met ouders/verzorgers
- Overweeg registratie in de Verwijsindex Risicjongeren

Stap 3 – Hulp

Gesprek met de ouder/verzorger/kind

- Gesprek met de ouder: delen van de zorg
- Afwegen of wij als ketenpartner in staat zijn om hulp te organiseren en zo de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling af te wenden.

Stap 4 – Hulp

Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of het kindermishandeling

- Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd.
- Weeg risico, aard en ernst van het kindermishandeling of huiselijk geweld ook hier weer af. Vraag het centrum Veilig Thuis hierover een oordeel te geven indien nodig.

Stap 5a

Melden bij Veilig Thuis

- Monitor of ouder en kind de afgesproken hulp krijgen.
- Volg het kind en de ontwikkelingen. Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid?

Stap 5b

Hulpverleners

- Hulp afsluiten en afspraken maken over monitoring.

Toelichting

Stap 1 In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die u als meester/juf of andere betrokkene bij het kind of in de interactie tussen ouder en kind waarneemt. In de signalenlijst uit de handleiding vindt u een overzicht van de signalen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van het vroegsignaleringsinstrument van uw school of van de signaleringslijst Huiselijk geweld en kindermishandeling uit de bijbehorende handleiding.

In deze fase observeert u het kind in de groep en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek) waardoor u de signalen in kaart kunt brengen.

Het is gebruikelijk om in gesprek te gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten. Tijdens het uitwisselen over de activiteiten van de dag, het kind en de feitelijkheden die u opvallen, krijgt u een beeld waardoor u ook met informatie van de ouder de situatie in kaart kunt brengen.

Daarnaast observeert u de ouder en het kind tijdens overige contactmomenten. U verzamelt alle signalen waardoor u duidelijker krijgt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen legt u schriftelijk vast. Gespreksverslagen kunt u door betrokkenen laten ondertekenen. Hierdoor kunt u later bij de inspectie van het onderwijs verantwoording afleggen indien dit wordt gevraagd. U kunt dit vastleggen in het kinddossier, zie de handleiding hoofdstuk 6.5.

Indien de signalen duiden op kindermishandeling gepleegd door een medewerker van de school dan dient dit onmiddellijk gemeld te worden bij het schoolbestuur zie ook hoofdstuk 1.5 van de handleiding.

Stap 2 Collegiale consultatie en raadplegen Veilig Thuis

Bespreek de signalen met een deskundige collega. Vraag zo nodig ook advies aan het Veilig Thuis.

Consultatie is - afhankelijk van de interne afspraken van de organisatie - mogelijk met de volgende collega's: de intern begeleider, de directie, de aandachtsfunctionaris kindermishandeling, een collega uit dezelfde groep en/of de jeugdverpleegkundige of jeugdarts. Indien de organisatie deelneemt aan het zorgadviesteam is het ook mogelijk om het kind hierin te bespreken. Tevens kan gebruik worden gemaakt van samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin en Veiligheid. Welke mogelijkheden qua consultatie en opvoedondersteuning mogelijk is, is afhankelijk van de expertise en

functies die het CJGV in de gemeente heeft. Voor het basisonderwijs is/wordt in de meeste gemeenten aansluiting op het CJGV via het ZAT georganiseerd.

Om het kind 'open' (niet anoniem) te bespreken in het zorgadviesteam en met andere externe deskundigen is schriftelijke toestemming van de ouder vereist. Indien u in het contact transparant en integer bent, is de kans groot dat over deze zaken een open gesprek mogelijk is. In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder gegeven. Gespreksvaardigheid om in gesprek te gaan over zorgen en het vragen om toestemming van de ouder is een specifieke deskundigheid en kan door middel van scholing worden aangeleerd. Ook kunt u advies krijgen van het Veilig Thuis of het zorgadviesteam over het in gesprek gaan met de ouder.

Indien de ouder weigert, is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de weging (stap 4). Het kind kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.

Indien u ook maar enige twijfel heeft over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij het kind, moet u advies vragen bij het Veilig Thuis. Veilig Thuis kan een eerste weging maken of het terecht is dat u zich zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zorgvuldig handelen vereist dat u nagaat of u advies moet vragen bij het Veilig Thuis.

Voor het bespreken in het zorgadviesteam wordt een intakegesprek met ouder en/of meester/juf door het maatschappelijk werk of een ander lid van het zorgadviesteam gevoerd. Door de ouder continu te betrekken en in overleg te treden, is de kans groter dat de ouder gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/of hulp te aanvaarden.

Meer informatie over het Zorgadviesteam en Veilig Thuis vindt u in de bijbehorende handleiding.

Vanaf stap 2 is het raadzaam registratie in de Verwijsindex Risicjongeren te overwegen indien u op dit systeem bent aangesloten.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat het kind of een gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan het Veilig Thuis. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de crisisdienst van het Centrum voor Jeugd en Gezin en Veiligheid en/of de politie vragen om hulp te bieden.

Stap 3 **Gesprek met de ouder**

Bespreek de signalen met de ouder.

Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

- 1 Leg de ouder het doel uit van het gesprek.
- 2 Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
- 3 Nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven.

- 4 Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) of eer gerelateerd geweld neemt u met spoed contact op met Veilig Thuis.
- 5 Leg het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders/verzorgers te informeren en uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over kindgerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt het kind zich thuis? Hoe reageert de ouder daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert het kind hierop? Hoe is de ontwikkeling van het kind tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaart de ouder de opvoeding en zijn rol als ouder?

Breng de ouder na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continue uit over de ontwikkeling van het kind en de zorgen die u hebt. Indien een handelingsplan wordt ingezet voor het kind, bespreek dit met de ouder. Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het handelingsplan.

Indien de ouder de zorgen herkent, kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de groep en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder blijkt dat de zorgen een andere oorzaak hebben, kunt u dit traject afsluiten. U kunt het kind en de ouder binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met u zal verbreken en de school zal verlaten. Bij het vragen van advies aan Veilig Thuis geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4

Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of het kindermishandeling

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of het kindermishandeling.

Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van een risicotaxatie-instrument als een dergelijk instrument binnen uw organisatie of praktijk beschikbaar is.. Binnen het basisonderwijs wordt geen gebruik gemaakt van een risicotaxatie-instrument.

Neem contact op met het Veilig Thuis of de Centrum voor Jeugd Gezin en Veiligheid bij het maken van deze weging.

Stap 5a

Hulp organiseren en effecten volgen

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u het kind en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- volg de effecten van deze hulp; en
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of het kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Als de school gebruik heeft gemaakt van het zorgadviesteam, kan het zorgadviesteam verdere actie coördineren. Het zorgadviesteam bespreekt de hulpvraag van school en ouders/verzorgers, beoordeelt de hulpvraag, stelt een aanpak vast, geeft handelingsadviezen voor de meester/juf en adviseert over verdere hulp.

De verantwoordelijke medewerker binnen de school bespreekt met de ouder de uitkomst van de bespreking in het zorgadviesteam. Bespreek met de ouder de verder te nemen stappen voor geadviseerde hulpverlening voor het kind en/of de ouder. Geef informatie en maak afspraken over de eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Verwijs de ouder door en vraag daarna of de ouder is aangekomen bij de hulp.

Indien u voor een van voorgaande stappen ondersteuning nodig heeft, vraag deze aan bij het zorgadviesteam.

Maak in de groep afspraken over begeleidings- en zorgbehoeften van het kind. Stel een handelings- of begeleidingsplan op en voer dit uit. Deel de uitkomst van deze bespreking met de ouders/verzorgers.

Stap 5b

Melden en bespreken met de ouder

Kunt u uw kind niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling beschermen, of twijfelt u er aan of u hiertegen voldoende bescherming kunt bieden:

- meld uw vermoeden bij het Veilig Thuis;
- sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij uw melding met het Veilig Thuis wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw kind en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek uw melding vooraf met de ouder. U kunt de melding ook bespreken met het kind wanneer deze 12 jaar of ouder is.

- Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
- Vraag het kind en/of ouder uitdrukkelijk om een reactie.
- In geval van bezwaren van het kind en/of ouder, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren en leg dit in het document vast.
- Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw kind of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of het kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om het kind of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
- Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van het kind of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met het kind en/of ouder over de melding kunt u afzien:

- als de veiligheid van het kind, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of

- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat het kind en/of de ouder daardoor het contact met u zal verbreken.

Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang opnieuw contact op te nemen met Veilig Thuis en eventueel opnieuw een melding te doen. Veilig Thuis adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien u onvoldoende verbetering of verslechtering ziet.

Verantwoordelijkheden van Scholengroep Perspectief in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat.

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt de Scholengroep Perspectief er zorg voor dat:

directie, bestuur en/of leidinggevenden:

- de meldcode opnemen in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid van de organisatie;
- een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling (mogelijk de intern begeleider) aanstellen;
- deskundigheidsbevordering opnemen in het scholingsplan;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aanbieden aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluiten op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de meldcode aansluiten op de zorgstructuur van de organisatie;
- ervoor zorgen dat er voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode;
- de werking van de meldcode regelmatig evalueren en zo nodig acties in gang zetten om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie en in de kring van ouders/verzorgers bekendheid geven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- afspraken maken over de wijze waarop de Scholengroep Perspectief zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door ouders/verzorgers in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- afspraken maken over de wijze waarop de Scholengroep Perspectief de verantwoordelijkheid opschaaft indien de signalering en verwijzing voor een kind stagneert;
- eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van de meldcode.

intern begeleider en/of direct leidinggevende:

- als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld;
- als vraagbaak functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- kennis heeft van de stappen volgens de meldcode;
- taken vaststelt van een ieder (Wie doet wat wanneer) en deze in de meldcode vastlegt;
- de sociale kaart in de meldcode invult;
- deelneemt aan het zorgadviesteam;
- de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoert;
- de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoert;
- samenwerkingsafspraken vastlegt met ketenpartners in de meldcode (sociale kaart);
- de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van het kind bij het nemen van beslissingen;
- zo nodig contact opneemt met het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) voor advies of melding;
- de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
- toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;

- toeziet op dossiervorming en verslaglegging.

De leerkracht:

- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de intern begeleider bij zorg over een kind aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de intern begeleider of andere betrokkenen, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de intern begeleider of andere betrokkenen.

de directie, de leidinggevende en de medewerkers zijn niet verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouders/verzorgers of kinderen (begeleiding).

Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) heeft 'Competenties in relatie tot kindermishandeling' opgesteld.

Dit document geeft aan welke competenties nodig zijn om adequaat binnen school te kunnen signaleren en handelen. De competenties worden per functie beschreven. Het bestand is te downloaden via het NJI of JSO.

Schoolverzuim

Algemene definitie

Er zijn twee soorten schoolverzuim te onderscheiden:

- Absoluut schoolverzuim

Een leerplichtige jongere staat niet bij een school / onderwijsinstelling ingeschreven.

- Relatief schoolverzuim

Een leerplichtige jongere staat wel ingeschreven bij een school / onderwijsinstelling, maar deze wordt ongeoorloofd gedurende een lange of korte periode niet bezocht.

Juridische definitie (Herziene leerplichtwet 1969)

Art. 19: controle absoluut schoolverzuim door burgemeester en wethouders.

Burgemeester en wethouders controleren of jongeren, die als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven en nog leerplichtig of partieel leerplichtig zijn, overeenkomstig de bepalingen van deze wet als kind zijn ingeschreven.

Art. 21: kennisgeving relatief schoolverzuim.

Indien een ingeschreven kind van een school t.a.v. wie deze wet van toepassing is, zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim plaatsvond op drie achtereenvolgende schooldagen, dan wel het verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken meer dan 1/8 van het aantal les- of praktijktijd bedraagt, geeft het hoofd van de school hiervan onverwijld kennis aan burgemeester en wethouder van de gemeente waar het kind woon- of verblijfplaats heeft.

Toelichting

Relatief schoolverzuim wordt onderverdeeld in:

- Luxe verzuim

Leerplichtige jongeren worden thuisgehouden of blijven zelf thuis uit luxe overwegingen zoals een vakantie met het gezin of een feest. (NB vakantieverlof is alleen mogelijk wanneer met een werkgeversverklaring van één van de ouders/verzorgers aangetoond kan worden dat binnen de reguliere schoolvakanties geen gezamenlijke gezinsvakantie van twee weken mogelijk is.)

- Signaal verzuim

Het schoolverzuim is een signaal dat er sprake is van dieperliggende problemen. Bijvoorbeeld problemen in de gezinssituatie, faalangst, het zich niet welbevinden op school, niet kunnen omgaan met conflictsituaties etc. In dit verband gaat het vooral om het signaalverzuim. Signaalverzuim kan leiden tot voortijdige schooluitval. Wanneer de school leerplichtzaken op de hoogte stelt van het signaalverzuim zal de leerplichtambtenaar de ouders/verzorgers en de jongere wijzen op hun wettelijke verplichting onderwijs te volgen. Daarnaast is het van groot belang aandacht te besteden aan de achterliggende gronden van het verzuim en te zoeken naar een passende oplossing, indien mogelijk samen met school, ouders/verzorgers en de jongere. Eventueel (en indien van toepassing) kan het zorgteam worden ingeschakeld. Hoe eerder er aandacht is voor de achterliggende problemen van het schoolverzuim hoe groter de kans is dat herhaling van verzuim of zelfs uitval van de jongere te voorkomen is.

Daarnaast kennen sommige scholen een verfijning op de regeling waar het te laat komen betreft. Ook het te laat verschijnen in de lessen is een vorm van ongeoorloofd schoolverzuim.

Maatregelen Schoolverzuim

Maatregelen school

- De directie geeft aan de leerplichtambtenaar van de woon- of verblijfplaats van de jongere binnen 7 dagen kennis van in- en uitschrijvingen van leerplichtige jongeren. Dit om absoluut schoolverzuim te kunnen controleren.
- De directie is verplicht om de leerplichtambtenaar van de woon- of verblijfplaats van de jongere in kennis te stellen van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim (art.21). Voor deze melding wordt het formulier 'kennisgeving vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim' gebruikt. Wettelijk verplicht is melden van verzuim van drie achtereenvolgende schooldagen of gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken meer dan een achtste deel van het aantal uren les of praktijktijd.
- Ook herhaaldelijk kortdurend verzuim dat structureel dreigt te worden kan gemeld worden bij de leerplichtambtenaar.
- De school voert een sluitende verzuimregistratie en geeft in het schoolplan aan hoe de verzuimregistratie is georganiseerd.
- De school besteedt zorg en aandacht aan het kind bij schoolverzuim.
- Vanuit school kan naast melding bij leerplichtzaken de situatie van een kind ingebracht worden in het zorgteam van de school. Dit is raadzaam als er problematiek op meerdere levenssterreinen aan het verzuim ten grondslag lijken te liggen en deze problematiek de interne zorgstructuur van de school overstijgt.

Maatregelen leerplichtambtenaar

- De leerplichtambtenaar houdt toezicht op de naleving van de leerplichtwet 1969 om het recht op onderwijs voor iedere jongere te bewaken.
- Als blijkt dat een (partieel) leerplichtige jongere niet staat ingeschreven bij een school of indien een kennisgeving van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim is ontvangen, stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in en hoort daarbij de betrokkene van de school.
- De leerplichtambtenaar hoort de voor de jongere verantwoordelijke personen en de jongere zelf en tracht hen ertoe te bewegen hun verplichtingen na te komen.
- Blijkt aan de ambtenaar dat de voor de jongere verantwoordelijke personen of de jongere zelf weigeren de jongere in te laten schrijven bij een school of zij willens en wetens geen zorg dragen voor geregeld schoolbezoek, dan zal zij aangifte doen aan de officier van justitie in de vorm van een proces-verbaal.
- In de toelichting van de herziene Leerplichtwet 1969 wordt krachtig benadrukt dat het toezicht houden het karakter zou moeten dragen van maatschappelijke zorg. De leerplichtambtenaar zal in haar onderzoek aandacht hebben voor achterliggende problematiek van het verzuim en door middel van advies bemiddeling en verwijzing trachten het schoolverzuim te beëindigen.

Maatregelen van het Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie heeft de aanpak van de handhaving van de Leerplichtwet verscherpt omdat zij een duidelijke relatie legt tussen jeugdcriminaliteit en schoolverzuim. In dit kader wordt een "lik-op- stuk-beleid" gevoerd waarbij afspraken zijn gemaakt over een snellere afhandeling van leerplichtzaken. Zo zal voortaan in een eerder stadium proces verbaal worden opgemaakt. De procedure hiervoor is in overleg met de officier van Justitie opgesteld. Justitie streeft naar afhandeling van de strafzaken binnen een termijn van drie maanden. In voorkomende gevallen maakt der leerplichtambtenaar onverwijld proces-verbaal op een stuurt dit in naar de officier van Justitie.

Minstens een maal per jaar zal er een overleg plaatsvinden tussen de leerplichtambtenaren, de Raad voor het kindbescherming en de Jeugdofficier van Justitie.

Het Openbaar Ministerie stelt voorop dat het van groot belang is zo snel mogelijk te reageren op een geconstateerde overtreding. Daarom is het noodzakelijk dat er op de scholen een sluitende verzuimregistratie is georganiseerd. Met name bij signaalverzuim

en absoluut verzuim waarbij de situatie zeer zorgelijk kan zijn, is zeer snel vervolgen een belangrijk element in het vergroten van de kans dat het strafrecht op enigerlei wijze kan bijdragen aan het oplossen van het probleem.

Wat betreft de termijnen zijn de volgende afspraken gemaakt.

- Absoluut verzuim: onverwijld na de melding van de leerling administratie wordt een proces verbaal opgemaakt en aan het Openbaar Ministerie gezonden.
- Luxe verzuim: onverwijld nadat de verzuimmelding is binnengekomen wordt een proces verbaal opgemaakt.
- Signaal verzuim: als blijkt dat ouders/verzorgers en/of het kind willens en wetens niet meewerken aan het komen tot een oplossing wordt een proces verbaal opgemaakt. Indien er sprake is van een zorgwekkende situatie zal een afschrift van het proces verbaal worden gezonden aan de Raad van het kinderscherming.

H6 Protocollen Scholengroep Perspectief

Onze school maakt deel uit van Scholengroep Perspectief. Vanuit onze vereniging zijn er een aantal standaard protocollen waarvan wij gebruik maken.

Het betreft de volgende verenigingsbrede protocollen:

Informatieplicht gescheiden ouders (verwijzing)

Leerlingenvervoer (verwijzing)

Medicijnverstrekking en medisch handelen (verwijzing)

Toelaten, schorsen en verwijderen (verwijzing)

Deze protocollen zijn te vinden in onze digitale organisatie in de map:
L (leerkracht):\documenten algemeen- protocollen.

Gedragcode II

Omgang met collega's

- Houd zaken die in vertrouwen tegen je gezegd zijn, geheim.
- Heb vertrouwen in elkaar, in jezelf en in de vertegenwoordigers van de andere geledingen.
- Accepteer de ander zoals hij of zij is. De ander is anders dan jij en jij bent anders dan de ander.
- Je non-verbale gedrag (mimiek, intonatie) is heel belangrijk.
- Vraag om duidelijkheid, als je iets dwarszit.
- Spreek uit wat je dwarszit, maar kijk eerst eens in hoeverre de irritatie aan jezelf zou kunnen liggen.
- Wees eerlijk, doe je niet groter voor dan je bent.
- Breng kritiek op een collega nooit op tafel in aanwezigheid van meerdere collega's; probeer eerst onder vier ogen tot een oplossing te komen. Brengt dat geen oplossing, breng het dan ter bespreking bij de directeur, of met beider goedvinden, in de personeelsvergadering, maar blijf niet met je irritatie rondlopen. Wacht niet met het onder woorden brengen van je bezwaren. Doe dat zo snel mogelijk, zodat je nog vriendelijk kunt spreken.
- Roddel nooit over een collega of over anderen en geef anderen daar ook geen kans toe.
- Spreek kritiek uit op de plaats waar die hoort te zijn. Weiger om kritiek over anderen aan te horen en wijs erop dat die kritiek elders hoort te worden uitgesproken.
- Wees hartelijk en meelevend.
- Kom je afspraken na en wees inschikkelijk. Maar je mag 'nee' zeggen!
- Discrimineer niet.

Omgang met leerlingen.

- Probeer leerlingen in hun daden te begrijpen. Spreek nooit negatief over hen als kind. Probeer hen bij eventueel wangedrag ook positief te benaderen.
- Wees rechtvaardig. Probeer bij straf geven de juiste maat te vinden (desnoods in overleg met je collega's).
- Positieve waardering werkt vaak beter dan kritiek geven.

Omgang met de ouders (ook bij 'huisbezoek').

- Behandel ouders vriendelijk en correct, ook na een minder plezierige ervaring.
- Luister naar wat ze zeggen en probeer hen te begrijpen.
- Toon belangstelling voor hen en hun gezin zonder nieuwsgierig te zijn.
- Praat niet negatief over andere ouders en geef daar ook geen kans toe.
- Praat niet over andere kinderen uit de klas of andere klassen en geef daar ook geen kans toe.
- Praat niet negatief over collega's en geef daar ook geen kans toe.
- Praat niet negatief over andere scholen.
- Verwijs voor klachten over anderen naar die ander en ga daar verder niet op in.
- Maak indien nodig een vervolgspraak met ouders (op korte termijn) wanneer een bepaald probleem niet kon worden uitgesproken.
- Moedig ouders aan, wanneer ze ergens mee zitten, contact op te nemen met de school.

Sociale media

Inleiding

Sociale media zoals: Twitter, Facebook, YouTube, LinkedIn en Instagram zijn niet meer weg te denken in onze maatschappij en dus ook niet bij iedereen die betrokken is bij scholen. Dit protocol heeft als doel afspraken te maken en richtlijnen te geven voor de wijze waarop scholen van de Scholengroep Perspectief omgaan met het gebruik van sociale media.

Sociale media bieden de mogelijkheid om te laten zien dat je trots bent op je school en kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van de organisatie.

Van belang is om te beseffen dat je met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van de school en betrokkenen kunt schaden. Scholengroep Perspectief vraagt alle betrokkenen (medewerkers, stagiaires, leerlingen en ouders/verzorgers) bewust en verantwoord met de sociale media om te gaan.

Essentieel is dat, net als in communicatie in de normale wereld, de onderwijsinstellingen en de gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

Uitgangspunten

1. De scholen van Scholengroep Perspectief onderkennen het belang van sociale media.
2. Dit protocol draagt bij aan een goed en veilig school- en onderwijsklimaat.
3. Dit protocol bevordert dat de instelling, medewerkers, stagiaires, leerlingen en ouders/verzorgers op de sociale media communiceren in het verlengde van de missie en visie van de school en de reguliere fatsoensnormen. In de regel betekent dit dat we respect voor de school en elkaar hebben en iedereen in zijn waarde laten.
4. De gebruikers van sociale media dienen rekening te houden met de goede naam van de school en van een ieder die betrokken is bij de school.
5. Het protocol heeft als doel de onderwijsinstelling, haar medewerkers, stagiaires, leerlingen en ouders/verzorgers tegen zichzelf en anderen te beschermen tegen de mogelijke negatieve gevolgen van de sociale media.

Doelgroep en reikwijdte

1. Deze richtlijnen zijn bedoeld voor alle betrokkenen die deel uitmaken van de schoolgemeenschap, dat wil zeggen medewerkers, stagiaires, leerlingen, ouders/verzorgers en mensen die op een andere manier verbonden zijn aan Scholengroep Perspectief.
2. De richtlijnen in dit protocol hebben enkel betrekking op schoolgerelateerde berichten of wanneer er een overlap is tussen school, werk en privé.

Sociale media in de school voor alle gebruikers:

1. Het is betrokkenen toegestaan om kennis en informatie te delen, mits het geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie betreft en andere betrokkenen niet schaadt.
2. De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert op de sociale media.
3. Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht.
4. Schoolbestuurders, schoolleiders en leidinggevenden zijn altijd vertegenwoordiger van Scholengroep Perspectief of de betreffende school, ook als zij een privémening verkondigen.
5. Bij twijfel over een publicatie of over de raakvlakken met de school zoeken medewerkers/stagiaires contact met hun leidinggevende.
6. Het is voor betrokkenen niet toegestaan om foto-, film- en geluidsopnamen van school gerelateerde situaties op de sociale media te zetten tenzij betrokkenen hier uitdrukkelijk toestemming voor plaatsing hebben gegeven.
7. Alle betrokkenen nemen de fatsoensnormen in acht. Als fatsoensnormen worden overschreden (bijvoorbeeld: mensen pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, zwartmaken of anderszins beschadigen) dan neemt de onderwijsinstelling passende maatregelen. Zie ook: Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen.
8. De school maakt de leerlingen bewust van de gevolgen van hun gedrag op sociale media en leert de leerlingen op een positieve manier omgaan met sociale media. Daartoe hanteert de school voor leerlingen duidelijke regels.
9. Voor de omgang met privacy gegevens verwijzen we naar het protocol privacy van de Scholengroep Perspectief.

Sociale media voor medewerkers tijdens de werksituatie

1. Medewerkers hebben een bijzondere verantwoordelijkheid bij het gebruik van sociale media: privémeningen van medewerkers kunnen eenvoudig verward worden met de officiële standpunten van de onderwijsinstelling. Indien een medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met de school, dient de medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van de school.
2. Als online communicatie dreigt te ontsporen dient de medewerker direct contact op te nemen met zijn/haar leidinggevende om de te volgen strategie te bespreken.
3. Bij twijfel of een publicatie in strijd is met deze richtlijnen, neemt de medewerker contact op met zijn/haar leidinggevende.

Sociale media voor medewerkers buiten werksituaties

1. Het is de medewerker toegestaan om schoolgerelateerde onderwerpen te publiceren mits het geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over de

school, zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen betreft. Tevens mag de publicatie de naam van de school niet schaden.

2. Indien de medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met de onderwijsinstelling dient de medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van de school.
3. Indien de medewerker publiceert over de school dient hij/zij het bericht te voorzien van een melding dat de standpunten en meningen in dit bericht de eigen persoonlijke mening is en los staan van eventuele officiële standpunten van de school. Verder meldt de medewerker dat hij of zij niet verantwoordelijk is voor de inhoud en uitlatingen van derden.

Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen.

1. Medewerkers die in strijd handelen met dit protocol maken zich mogelijk schuldig aan plichtsverzuim. Alle correspondentie betreffende dit onderwerp wordt opgenomen in het personeelsdossier.
2. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar medewerkers toe rechtspositionele maatregelen genomen welke in overleg met het College van Bestuur variëren van waarschuwing, schorsing, berisping, ontslag en ontslag op staande voet.
3. Leerlingen en ouders die in strijd met dit protocol handelen, maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie betreffende dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingdossier.
4. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen en/of ouders toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school.
5. Indien de uitlating van leerlingen, en/of ouders en medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt zal door de school aangifte bij de politie worden gedaan.

Op onze scholen wordt op verschillende manieren invulling gegeven aan lessen social media gebruik. Hierin komen gedragsregels ter sprake en worden afspraken gemaakt. Ouders worden betrokken tijdens ouderavonden.

Een voorbeeld van schoolregels voor het gebruik van internet:

- Internet wordt alleen gebruikt voor het opzoeken van informatie en het oefenen van lesstof
- Geef nooit jouw naam, adres, telefoonnummer of e-mailadres door zonder toestemming van de leerkracht
- Als je op een internetpagina iets aantreft wat je vervelend vindt, waarschuw de leerkracht
- Maak nooit een afspraak met iemand die je op het internet hebt ontmoet
- Verstuur nooit iets zonder toestemming
- Beantwoord nooit een bericht waarvan je niet weet waar het vandaan komt
- Download nooit iets zonder toestemming
- Meld je via internet nergens aan als lid
- Je mag alleen de zoekmachines van Google, Kennisnet of Kinderpleinen gebruiken

Bedreigingen

Op de eerste dag na een melding van een (anonieme) bedreiging:

- Een eerste gesprek tussen de (anoniem) bedreigde leerkracht en de directeur van de school met daarin als belangrijkste vragen:

- Wat is de aard van de bedreiging?
- Is het duidelijk door wie deze bedreiging wordt gedaan?
- Hoe lang lopen deze bedreigingen?
- Wat merkt het thuisfront van de leerkracht van deze bedreigingen?
- Wat is de psychische draagkracht bij deze leerkracht?
- Bepalen van de strategie bij deze (anonieme) bedreiging binnen de schoolleiding (directeur en algemeen directeur) en het benoemen van een contactpersoon.
- Afvragen of de schoolleiding een externe deskundige moet consulteren. Dit met name als het vermoeden bestaat als er een dubbele loyaliteit zou zijn (leerkracht/leerling).
- Briefing aan alle medewerkers over de aard van de bedreiging en de tot volgen strategie.

In de vervolgdagen:

- Inzetten van een externe deskundige om, indien gewenst door de betrokkene, de (anoniem) bedreigende leraar te begeleiden.
- Expliciete aandacht besteden aan de woede en angst die dit incident ook bij het team teweeg brengt. Dit geldt met name voor leerkrachten die eerder zelf slachtoffer zijn geweest van dergelijke bedreigingen.
- Tracht de dader(s) van de (anonieme) bedreiging op te sporen. Handschrift, plaats van verzending, telefonische nummerweergave, bandopnames van telefonische bedreigingen, brononderzoek via internet, gesprekken met leerlingen etc.
- Laat de (anoniem) bedreigde leraar alle schriftelijk bedreigingen (voor zover mogelijk zonder te openen) doorgeven aan de contactpersoon binnen de schoolleiding.

Als de dader bekend is:

- Niet het slachtoffer noch het team bepaalt de 'straf' voor de dader(s), dat doet de schoolleiding.
- Geef, naast de straf, aan de mentor/vertrouwenspersoon/leerlingenbegeleider een taak in de begeleiding van de dader(s). dit onder het motto: 'leerlingen die pesten zitten zelf in de nesten'.
- De ouder(s)/verzorger(s) van de dader(s) moeten onmiddellijk op de hoogte worden gebracht, zowel telefonisch als schriftelijk, ook moeten de ouders nog dezelfde dag op de school worden uitgenodigd voor een gesprek. Alle afspraken moeten worden genoteerd en in het dossier van de dader(s) bewaard worden, mocht er tot verwijdering van de dader(s) van de school moeten worden overgegaan, moeten deze verslagen worden overlegd.
- Informeer alle ouders middels een korte notitie en informeer alle leerlingen door als directeur de klassen zelf te bezoeken. Dan moet wel alles al duidelijk zijn, dus ook de te hanteren strafmaat.
- Organiseer een bijeenkomst met alle medewerkers, waarbij leraren zich kunnen uiten en besproken kan worden hoe dergelijke incidenten in de toekomst zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Als er een (anonieme) bedreiging aan een leerling, stagiaire of onderwijsondersteuner voorkomt treedt het bovenstaande protocol ook in werking.

In overleg met het slachtoffer moet er altijd gekeken worden of er aangifte bij de politie gedaan moet worden. In dat geval moet de bewijsvoering ook aan de politie worden overlegd.

Code rood

In geval van weeralarm Code Rood gaan de scholen die vallen onder Scholengroep Perspectief niet open ten tijde van deze situatie ons gebied. De sluiting geldt voor de hele dag. Als Code Rood wordt afgegeven tijdens een lopende schooldag, blijft de school verantwoordelijk voor alle leerlingen. Daarom mag zij alleen die leerlingen naar huis laten gaan waarvan zeker is dat ze door hun ouders of andere volwassenen met toestemming van hun ouders kunnen worden opgevangen. Als een school niet zeker is of een kind veilig naar huis kan, moet het kind onder toezicht van één of meer leerkrachten op school worden gehouden tot daarover helderheid is.

Het College van Bestuur heeft als eindverantwoordelijke voor dit soort beleidszaken deze richtlijn opgesteld. De procedure is bedoeld om de veiligheid van onze leerlingen en het personeel zo goed mogelijk te waarborgen.

H7 Protocollen Monitoring CBS De Höchte

Ontruimingsplan

Onze school heeft al jaren een (regelmatig geoefend) ontruimingsplan, dit is straks onderdeel van het calamiteitenplan. Het plan is te vinden in de grijze kast van de directiekamer. Map veiligheid/ontruiming.

Arbomeester RI&E

Eens in de twee jaar wordt er een risico-inventarisatie en evaluatieonderzoek gehouden. Hierin komen zaken aan de orde als welzijn en veiligheid. Aan de hand van een plan van aanpak kunnen dan veranderingen en/of verbeteringen worden doorgevoerd. Het laatst afgenomen onderzoek en daaruit voortvloeiend plan van aanpak dateert van juni 2020.

Verzuim

Bovenschools is een protocol in de maak hoe we omgaan met verzuim van collegae. Hiervoor is in schooljaar 2016/2017 een bijeenkomst geweest voor alle personeelsleden. Het heeft als titel 'In je kracht, op weg naar werkplezier'. We sluiten ons straks aan bij dit protocol in wording.

Oudertevredenheidspeiling

We gebruiken hiervoor de landelijk genormeerde vragenlijsten in Parnassys. Het laatste onderzoek en analyse daarvan dateert van april 2019. In april 2021 wordt dit onderzoek opnieuw afgenomen.

H8 Protocollen Overig

H9 Instrumenten die de problematiek inzichtelijk kunnen maken

Hieronder zijn een aantal instrumenten afgedrukt die de problematiek inzichtelijk kunnen maken of die een handreiking kunnen bieden om ongewenst gedrag te voorkomen of ertegen op te treden. Het gaat om de volgende documentatie:

Instrumenten die de problematiek inzichtelijk kunnen maken:

- Leerlingtevredenheid op school via Vensters
- Oudertevredenheid via Vensters
- Vragenlijst voor leerkrachten via Vensters
- Ongevallenmeldingsformulier arbeidsinspectie, digitaal melden bij https://www.inspectieszw.nl/contact/arbeidsongeval_melden/
- Incidentenregistratieformulier via ParnasSys/notitie
- Verzamelstaat van de notities bij Pestincident, Onacceptabel gedrag, Incident veiligheid via ParnasSys-overzichten
- Checklist ARBO-beleid agressie en geweld via RI&E

STAPPENPLAN MELDING GEWELD

FYSIEK GEWELD	PSYCHISCH GEWELD	(HOMO) SEKSUELE INTIMIDATIE	SEKSUEEL MISBRUIK BINNEN/IN SAMENHANG MET DE SCHOOLSITUATIE
Geen meldplicht; wel melden i.v.m. incidentenregistratie bij vertrouwens- (contact) persoon/- veiligheidscoördinator/- schoolleiding	Geen meldplicht; wel melden i.v.m. incidentenregistratie bij vertrouwens- (contact) persoon/- veiligheidscoördinator/- schoolleiding	Geen meldplicht; wel melden i.v.m. incidentenregistratie bij vertrouwens- (contact) persoon/- veiligheidscoördinator/- schoolleiding	Meld- en aangifteverplichting conform de Onderwijswet
Personeel/ leerlingen Melden i.v.m. opvang /incidentenregistratie/ aanpak bij vertrouwens (contact)persoon/ veiligheidscoördinator/	Personeel/ leerlingen Melden i.v.m. opvang /incidentenregistratie/ aanpak bij vertrouwens (contact)persoon/ veiligheidscoördinator/	Personeel/ leerlingen Melden i.v.m. opvang /incidentenregistratie/ aanpak bij vertrouwens (contact)persoon/ veiligheidscoördinator/	Personeel/ leerlingen Melden bij bevoegd gezag/bestuur

schoolleiding	schoolleiding	schoolleiding	
Contact/ Vertrouwens- persoon Opvang klager/slachtoffer	Contact/ Vertrouwens- persoon Opvang klager/slachtoffer	Contact/ Vertrouwens- persoon Opvang klager/slachtoffer	Contact/ vertrouwens- persoon Opvang klager/slachtoffer meldplicht voor de interne vertrouwens- persoon bij bestuur (niet voor externe vp!)

Directie Sancties tegen aangeklaagde(n)/ dader(s)	Directie Sancties tegen aangeklaagde(n)/ dader(s)	Directie Sancties tegen aangeklaagde(n)/ dader(s)	Directie Melden door directie bij bestuur
Bestuur Beleidsvorming en maatregelen gericht op het vergroten van de schoolveiligheid	Bestuur Beleidsvorming en maatregelen gericht op het vergroten van de schoolveiligheid	Bestuur Beleidsvorming en maatregelen gericht op het vergroten van de schoolveiligheid	Bestuur Bestuur besluit na overleg met de vertrouwens- inspecteur tot het al dan niet aangifte doen bij officier van justitie
Vertrouwens inspectie Inschakelen voor advies adequate aanpak	Vertrouwens inspectie Inschakelen voor advies adequate aanpak	Vertrouwens inspectie Inschakelen voor advies adequate aanpak	Vertrouwens inspectie Verplicht overleg met bestuur inzake aangifte ja/nee

Politie/officier van justitie <i>Bij Strafbare feiten:</i> Aangifte door slachtoffer Melding maken vanuit de school bij politie/officier van justitie	Politie/officier van justitie <i>Bij Strafbare feiten:</i> Aangifte door slachtoffer Melding maken vanuit de school bij politie/officier van justitie	Politie/officier van justitie <i>Bij Strafbare feiten:</i> Aangifte door slachtoffer Melding maken vanuit de school bij politie/officier van justitie	Politie/officier van justitie <i>Bij strafbare feiten:</i> Aangifte door slachtoffer Verplichte aangifte door bestuur bij politie/officier van justitie

H10 Borging

Evenals bij o.a. Taal, Rekenen en Kwaliteitszorg is er voor Sociale Veiligheid ook een Ambitiekaart. Op deze Ambitiekaart plannen we wat er elk schooljaar aan de orde komt en evalueren we op de gemaakte afspraken. Onderdelen van het plan komen terug in de PV's. Op deze manier komt alles van ons Sociaal Veiligheidsplan aan de orde en is het een document van ons allen. We volgen de PDCA-cyclus.

Daarnaast leggen we jaarlijks ons Sociaal Veiligheidsplan langs de lat van Het Digitaal Veiligheidsplan van Stichting School en Veiligheid. De laatste check heeft plaatsgevonden in juli 2019.

H11 Contacten

Instanties

Anti-pestbureau Posicom
Heemraadweg 309
1382 GX Weesp
06 55142613

Stichting Stop het Pesten
Voor advies en ondersteuning van ouders/verzorgers van gepeste kinderen.
Catalpastraat 74
1326 DP Almere
036-5375581

Stichting Vogelvrij
Dr. Berlagelaan 47
5622 HB Eindhoven
06 10111962

Kindertelefoon
0800-0432

Onderwijstelefoon
0800-1608

Stichting Korrelatie
0900-1450

De Opvoedtelefoon
0900-8212205

GGZ Nederland
Piet Mondriaanplein 25
3812 GZ Amersfoort
033-4608900

Landelijke organisaties voor ouders/verzorgers in het onderwijs:
Vereniging voor Openbaar Onderwijs (VOO)
Postbus 60182
1320 AE Almere
036-5331500 www.voo.nl

Landelijke Oudervereniging Bijzonder Onderwijs op algemene grondslag (LOBO)
Laan van Nieuw Oost Indië 277b
2593 BS Den Haag
070-3850866

Vereniging voor Ouders/verzorgers, Christelijke Onderwijs en Opvoeding
(Ouders/verzorgers & COO)
Postbus 125
3970 AC Driebergen
0343-513434

Nederlandse Katholieke Oudervereniging (NKO)
Postbus 97805
2509 GE Den Haag
070-3282882 www.nko.nl

Websites over Pesten en aanverwante onderwerpen

1. www.pesten.nl
2. www.sire.nl
3. www.kennisnet.nl
4. www.voo.nl
5. www.ouders.net
6. www.lobo.nl
7. www.psychowijzer.nl/pesten/pesten.htm
8. www.nfgv.nl

Sociale kaart van school

Deze sociale kaart invullen met de organisatiespecifieke samenwerkingspartners. Indien mogelijk ook een contactpersoon invullen.

Organisatie : Politie alarmnummer (bij noodsituaties)
Telefoonnummer: 112

Organisatie : Crisisdienst Bureau Jeugdzorg (bij noodsituaties)
Telefoonnummer : 050-5239200

Organisatie : Veilig Thuis
Contactpersoon :
Adres : Leonard Springerlaan 13
Telefoonnummer : 0900-1251250 /050 5239239
E-mailadres :

Organisatie : Algemeen Maatschappelijk Werk Stadskanaal (Welstad)
Contactpersoon :
Adres : Gandhiplein 5, 9501 DB, Stadskanaal
Telefoonnummer : 0599 635999
E-mailadres :

Organisatie : Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid
Contactpersoon :
Adres : Aziëlaan 22, Stadskanaal
Telefoonnummer : 0599 631631
E-mailadres :

Organisatie : GGZ (Lentis)
Contactpersoon :
Adres : Semmelweislaan 4, Postbus 30, 9500 AA Stadskanaal
Telefoonnummer : 0599-692269
E-mailadres :

Organisatie : MEE
Contactpersoon :
Adres :
Telefoonnummer : 050-5274500
E-mailadres :

Organisatie : Politie (ook sociale jeugd- zedenzaken)
Contactpersoon :
Adres :

Telefoonnummer : 0900-8844

Organisatie : Steunpunt Huiselijk Geweld

Contactpersoon :

Adres :

Telefoonnummer : 0900-1251250

E-mailadres :

Organisatie : Zorg voor Jeugd en Gezin (verwijsindex)

Contactpersoon :

Adres :

Telefoonnummer :

E-mailadres : www.zorgvoorjeugd.nu, klik aan: Groningen, klik aan: log in

Organisatie : GGD Groningen

Contactpersoon :

Adres : Postbus 584, 9700 AN Groningen

Telefoonnummer : 050-3674000

E-mailadres :

